

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	15 februari 2024
Commissievoorzitter	:	Dhr. C. Vonk
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / commissieleefomgeving@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	Dhr. C. Vonk
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie	:	BBB dhr. P. Teeuwen, dhr. M. Becker, dhr. V. Valk VVD dhr. N. Roosendaal GroenLinks P. Laport, N. van der Waart (p.t.), B. Bulucu Wouters (p.t.) D66 dhr. W. van der Heijden PvdA dhr. A. Karar, dhr. T. Wagelaar JA21 mw. C. Gordijn CDA mw. R. Engels (p.t.), dhr. D. Heijnen FvD mw. C. Middelkoop PvdD mw. M. van Aesch, dhr. M. Hanou PVV dhr. R. van Tiggelen, dhr. D. de Moel SP dhr. M. Dijkzen, dhr. J. Kes CU dhr. M. Klein 50PLUS dhr. H. Stulemeijer, dhr. S. Faassen (p.t.) Volt mw. J. Schneemann, mw. B. van den Bogaerde
Gedeputeerden	:	gedeputeerde Kocken (GroenLinks), dhr. J. Olthof (PvdA), dhr. J. Beemsterboer (BBB)
Afwezig: (Met bericht van verhindering)	:	Dhr. B. de Wit (VVD), Dhr. E. Kanik (D66), Mw. K. Uiterwijk (JA21), Mw. H. Bouhlef-Lascaris (SP)
Notulist	:	mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

- 5 0. Technische briefing ongewone voorvallen Tata Steel
- 1 Opening en mededelingen
- 2 Inspreekhalftuur
- 3 Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen en Strategische Agenda
- 4 A-agenda Algemeen
- 10 4.a Eerste begrotingswijziging 2024 (A-agenda alle commissies: cie Landelijk Gebied en Ruimte 12 februari en cie Bestuur en Leefomgeving 15 februari 2024)
- 5 A-agenda Gezondheid en Milieu

- 5.a Omgevingsdiensten: Zienswijze Provinciale Staten op de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- 15 5.b Omgevingsdiensten: Zienswijze Provinciale Staten op de kadernota 2025 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- 6 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)
- 7 B-agenda Klimaat en Energie en rondvraag gedeputeerde Kocken
- 7.a Klimaat/Energie: Discussienota CU Impactanalyse Wind- en Zonneladder
- 20 7.b Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)
- 8 B-agenda Gezondheid en Milieu (agendapunten 8b1 en 8b2 gevoegd behandelen)
- 8.a Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 29 januari 2024
- 8.b.1 Vaststelling Programma Tata Steel 2024-2030
- 8.b.2 Betrekken bij 8 b1: Tata Steel brief Voortgang Groen staal en Roadmap plus (B-agenda
- 25 Leefomgeving 15-02-2024)
- 8.c Discussienota PvdA – Een gezonde leefomgeving voor alle Noord-Hollanders
- 9 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)
- 10 Sluiting

30 **0. Technische briefing ongewone voorvallen Tata Steel**

1 Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering om 18.52 uur.

35

Mededelingen

- De voorzitter heeft een bericht van verhindering ontvangen van de heer De Wit (VVD), mevrouw Uiterwijk (JA21), mevrouw Bouhlef-Lascaris (SP) en de heer Kanik (D66). Mevrouw Uiterwijk wordt vervangen door mevrouw Gordijn (JA21) en mevrouw Bouhlef-Lascaris door de
- 40 heer Kes (SP).
- Deze vergadering is hybride en wordt live uitgezonden.
- Voorafgaand aan deze commissievergadering is een aantal commissieleden in gesprek geweest met jongeren die vanuit Liberta Care een bezoek brengen aan de provincie. Zij volgen nu deze commissievergadering vanaf de publiekstribune.
- 45 • Voorafgaand aan de vergadering heeft zich één inspreker aangemeld voor het inspreekhalftuur en drie sprekers bij agendapunt 8.a, de tweemaandelijks VTH-brief.
- Voorafgaand aan de vergadering zijn twee rondvragen aangemeld voor gedeputeerde Olthof en één voor gedeputeerde Kocken.
- De spreektijd voor deze vergadering is vastgesteld op totaal 3,5 uur. De verdeling van de
- 50 spreektijd is toegevoegd aan de agendastukken.
- Voor de werkgroep Buitenlands werkbezoek Groen Staal hebben zich naast de heer Teeuwen (BBB) en tevens voorzitter van de werkgroep, mevrouw Schneemann (VVD) en de heren Roosendaal (VVD), Wagelaar (PvdA) en Heijnen (CDA) aangemeld. Zij gaan zich gezamenlijk buigen over een voorstel. De commissie wordt over het vervolg geïnformeerd.
- 55 • De voorzitter attendeert de commissieleden op de uitnodiging van het ministerie van EZK over een informatieavond voor raads- en Statenleden op donderdagavond 29 februari in het Aristo Meeting Center op Sloterdijk. Dit is een informatieavond voor het programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee (pVAWOZ), dat gaat over waar de elektriciteit en waterstof vanaf de Noordzee aan land moet komen. Commissieleden kunnen zich aanmelden bij het ministerie
- 60 van EZK. Het emailadres staat in de uitnodiging op de Statensite.

2 Inspreekhalftuur

De heer **Haakman** is van Karelbolbloemen B.V. en spreekt in over de problemen op het

65 elektriciteitsnet. De heer Haakman vertelt over hun duurzaamheidsinitiatieven en de uitdagingen waarmee ze worden geconfronteerd. Karel Bolbloemen, gespecialiseerd in de teelt van tulpen, heeft de verduurzaming ingezet door een warmte-koudeopslag (WKO) en zonnepanelen te installeren, waardoor het gasverbruik drastisch is verlaagd. Flower Valley, het verpakkingsbedrijf van de organisatie, genereert veel restwarmte, die potentieel gebruikt kan worden om een

70 nabijgelegen woonwijk gasloos te maken met behulp van een WKO-installatie. Echter, Flower Valley kampt met een tekort aan stroom, terwijl Karel Bolbloemen juist stroom over heeft. Door regelgeving kan deze stroom niet direct worden gedeeld, wat het duurzaamheidsproject in gevaar brengt. Ondanks meerdere gesprekken met netbeheerder Liander is er nog geen oplossing. De heer Haakman suggereert dat het opzetten van een energiecoöperatie,

- 75 vergelijkbaar met een initiatief in het Amsterdamse havengebied, een mogelijke oplossing kan zijn om elektriciteit onderling te delen en het project te redden.

De volledige tekst is opgenomen bij de vergaderstukken.

- 80 *De commissieleden krijgen de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

De heer **Roosendaal** (VVD) vraagt of er op andere bedrijventerreinen mogelijkheden zijn om stroom onderling te delen.

- 85 De heer **Haakman** antwoordt dat voor zover hij weet, dit in hun regio niet wordt toegestaan. Hij herinnert zich dat er in het verleden pogingen zijn ondernomen, maar dat er problemen waren met het delen van het netwerk of de kabel van Liander. De heer Haakman geeft aan geen verder onderzoek naar deze kwestie te hebben gedaan.

- 90 Statenlid **Van der Waart** (GL) spreekt haar waardering uit voor de inspraak van de heer Haakman en erkent het belang van het voorgestelde duurzaamheidsplan. Zij benadrukt dat het zonde zou zijn als zo'n initiatief niet gerealiseerd kan worden en geeft aan dat dit probleem ook de aandacht van haar partij heeft. Statenlid Van der Waart meldt dat er recentelijk gesprekken met Liander zijn geweest waarin hoopgevendende voorbeelden en initiatieven besproken zijn. Zij vraagt zich af hoe de provincie kan helpen, gezien de heer Haakman aangeeft dat Liander tot nu toe niet behulpzaam is geweest in hun specifieke situatie.

- 95 De heer **Haakman** legt uit dat het probleem met het delen van stroom tussen Karel Bolbloemen en Flower Valley niet zozeer technisch van aard is, aangezien het technisch gezien mogelijk is om stroom te delen. Het probleem ligt meer op juridisch vlak, met name in de manier waarop contracten zijn gestructureerd. Deze contracten specificeren hoeveel stroom een bedrijf mag
- 100 afnemen en bepalen een gecontracteerd vermogen, dat over het jaar kan fluctueren. Hij benadrukt dat de energietransitie snel gaat en vraagt om flexibiliteit in deze contracten. De heer Haakman suggereert dat de provincie zou kunnen helpen door Liander meer te overtuigen actie te ondernemen.

- 105 De heer **Klein** (CU) stelt twee vragen. Hij vraagt specifiek naar de redenen die Liander geeft voor het niet faciliteren van het delen van stroom, aangezien hij meent dat Liander wettelijk verplicht zou kunnen zijn dit te ondersteunen als er flexibiliteit in het aanbieden van stroom wordt voorgesteld. Daarnaast informeert hij of de provincie reeds een bemiddelende rol heeft gespeeld in deze kwestie.

- 110 De heer **Haakman** geeft aan dat er tot nu toe geen contact met de provincie is geweest betreffende deze situatie. Hoewel er gesprekken met Liander zijn gevoerd en Liander in eerste instantie meewerkend lijkt, is het uiteindelijke antwoord toch 'nee'.

- De heer **Klein** (CU) zal hierover later tijdens deze commissievergadering vragen stellen aan de gedeputeerde.

115

De heer **Teeuwen** (BBB) vraagt naar de tijdsduur van de gesprekken en onderhandelingen die al plaatsvinden rond deze kwestie en de urgentie van de situatie in relatie tot een deadline voor het inzetten van een aggregaat. Hij benadrukt het belang van snelle actie, gezien de verplichtingen van het bedrijf tegenover hun afnemers.

120 De heer **Haakman** deelt mee dat het bedrijf al tweeënhalf jaar actief is met het aanpakken van dit vraagstuk. Hij benadrukt de urgentie door te vermelden dat het probleem vanaf augustus 2024 zal spelen.

125 De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn voor de heer Haakman en dankt hem voor zijn inspraak.

3 Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen en Strategische Agenda

130 De **voorzitter** constateert dat de agenda, het verslag van de commissievergadering Leefomgeving van 22 januari 2024, de lijsten moties en toezeggingen, en de Strategische Agenda ongewijzigd zijn vastgesteld.

135 4 A-agenda Algemeen

4.a Eerste begrotingswijziging 2024 (A-agenda alle commissies: commissie Landelijk Gebied en Ruimte 12 februari en commissie Bestuur en Leefomgeving 15 februari 2024)

Toelichting:

140 *In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze eerste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2024. De commissie is gevraagd te adviseren over de voordracht aan PS. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS-vergadering van 4 maart 2024. In de commissie Leefomgeving worden die onderdelen besproken die relevant zijn voor deze commissie. De commissie Bestuur adviseert over de begrotingswijziging vanuit de financiën algemeen.*

145

Eerste termijn commissie

De heer **Van der Heijden** (D66) brengt een specifiek punt naar voren over de verduurzaming van sportbedrijven en dorpshuizen. Zijn vraag aan Gedeputeerde Staten betreft de opening van de regeling voor deze verduurzaming, die dit jaar nog niet beschikbaar is. Hij geeft aan dat er instanties zijn die hun aanvragen niet hebben ingediend vanwege de verwachting dat er een nieuwe regeling zou komen en informeert naar het moment waarop deze regeling geopend zal worden.

155 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) spreekt over de Eerste Begrotingswijziging 2024 in de context van de huidige politieke en financiële onzekerheden. Hij benoemt de onduidelijkheid veroorzaakt door de situatie bij het Rijk na de verkiezingen en de invloed daarvan op provinciale financieringen, zoals het PPLG (Provinciaal Programma Landelijk Gebied) en het Landbouwakkoord. De onzekerheid wordt verder vergroot door de controversieel verklaring van de Tijdelijke wet Transitiefonds landelijk gebied en natuur door de Eerste Kamer, wat leidt tot vertraging in de instelling van het fonds. De heer Stulemeijer vraagt of, gezien deze onzekerheden, nog wel normaal begroot en bijgesteld kan worden en pleit voor financiële voorzichtigheid.

165 Daarnaast vraagt hij om verduidelijking over de doelstellingen van de Regio Deal De Waddeneilanden, specifiek op het gebied van wonen, en verzoekt hij om uitleg over het concept van het 'Stadmakersfonds' binnen het coalitieakkoord voor wonen.

De heer **Teeuwen** (BBB) benadrukt dat het zwaartepunt van de voorgestelde begrotingswijziging volgens BBB vooral ligt bij het landelijk gebied en niet specifiek bij deze commissie. Hij vestigt
170 echter de aandacht op een specifiek aspect van de begrotingswijziging, namelijk de financiële terminologie zoals uitgelegd op pagina drie. Hier wordt aangegeven dat binnen de provinciale rapportage de notatie van minnen en plussen tegenovergesteld is aan het gebruik in de rest van de financiële wereld. De heer Teeuwen merkt op dat er ongetwijfeld een belangrijke reden is voor deze afwijkende notatiewijze en dat deze anders al aangepast zou zijn.

175 De heer **Van der Heijden** (D66) informeert of de heer Teeuwen misschien niet tevreden was met het antwoord dat een collega van hem eerder die dag heeft ontvangen in de commissie Bestuur op dezelfde vraag.

180 De heer **Teeuwen** (BBB) verduidelijkt dat, hoewel de eerste reacties vanuit GS positief zijn op de kwestie van financiële terminologie, het voor de BBB van groot belang is dat financiële rapportages duidelijk en toegankelijk zijn voor buitenstaanders. Dit benadrukt hij met het oog op het vergroten van de betrokkenheid van de omgeving bij provinciale aangelegenheden. De heer Teeuwen stelt dat het verbeteren van de leesbaarheid van deze rapportages een belangrijk punt
185 is dat door zijn partij in diverse commissies aan de orde wordt gesteld, met als doel transparantie en begrip te bevorderen.

De heer **Klein** (CU) stelt een vraag over het programma betreffende klimaat en gezonde leefomgeving. Hij merkt op dat de bijdrage aan de energietransitie met zeven miljoen euro wordt
190 verminderd en probeert te achterhalen waardoor deze vermindering wordt veroorzaakt. De heer Klein vraagt of deze vermindering voornamelijk te wijten is aan het uitstel van het zonnepark N207 en het afronden van het energiebesparingsprogramma in het huidige jaar, waardoor deze in 2024 niet meer bijdraagt aan de begroting. Hij benadrukt zijn bezorgdheid over de omvang van dit bedrag binnen de totale begroting en zoekt verduidelijking over de specifieke oorzaken
195 van deze aanpassing.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vraag over het openstellen van de regeling voor dorpshuizen en sportbedrijven voor verduurzaming, die eerder door de heer Van der Heijden van D66 werd
200 gesteld. Olthof geeft aan dat het omzetten van deze regeling naar verwachting eind eerste kwartaal of begin tweede kwartaal van 2024 zal plaatsvinden.

De heer **Van der Heijden** (D66) informeert specifiek of deze nieuwe regeling ook van toepassing zal zijn op gebouwen waarvan de gemeente de eigenaar is, aangezien dit niet het geval was in de
205 oude regeling.

Gedeputeerde **Olthof** verduidelijkt dat de aankomende regeling voor dorpshuizen en sportbedrijven een voortzetting is van de oude regeling, inclusief de restmiddelen die niet zijn gebruikt, die zullen worden ingezet in de samenwerking met een andere partij. Er zal dus geen
210 nieuwe regeling worden opgezet. Dit betekent dat de voorwaarden van de oude regeling, waaronder de bepalingen over de eigendom van de gebouwen door gemeenten, gehandhaafd blijven.

215 De heer **Van der Heijden** (D66) wijst erop dat sommige organisaties buiten de boot vallen
vanwege deze voorwaarden van de oude regeling. Hij geeft het voorbeeld van organisaties die
hun gebouw voor een symbolisch bedrag van één euro aan de gemeente hebben verkocht, omdat
ze financieel in de problemen zaten. Van der Heijden vraagt aandacht voor deze kwestie, maar uit
tegelijktijd zijn zorg dat er mogelijk geen oplossing voor deze situatie komt binnen de huidige
regelgeving.

220

Gedeputeerde **Olthof** herhaalt dat er geen nieuwe regeling wordt opgezet en dat betekent dat er
geen oplossing is voor deze organisaties in deze regeling.

225 Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de veronderstelling van de heer Klein correct is. De
vermindering van zeven miljoen euro in de bijdrage aan de energietransitie, zoals besproken in
het programma voor klimaat en gezonde leefomgeving, is inderdaad te wijten aan twee
specifieke factoren: aan de ene kant het uitstel van het zonnepark aan de N207, en aan de andere
kant het afronden van de energiebesparingsregeling.

230 Gedeputeerde **Beemsterboer** adresseert vragen betreffende de financiering van het PPLG en de
mogelijkheid om onder de huidige omstandigheden normaal te begroten. Deze kwestie is
relevant in meerdere commissies, waardoor gedeputeerde Beemsterboer de vraag al in
verschillende commissies heeft behandeld. Hij erkent dat de reserve voor het PPLG terecht veel
vragen oproept vanwege de onduidelijkheid vanuit het Rijk over de financieringsmogelijkheden.
235 Gedeputeerde Beemsterboer verduidelijkt dat er vier specifieke doelen voor de PPLG-financiering
zijn gedefinieerd, zoals beschreven op pagina negen van het document. Deze doelen omvatten
de financiering van de ambtelijke voorbereiding van het PPLG, de voorfinanciering van
rijksmiddelen (met bijbehorende risico's), co-financieringsconstructies, en andere incidentele
initiatieven binnen het PPLG. Door deze doelen verwacht de provincie de budgetten voor het PPLG
240 effectief te kunnen inzetten. Echter, vanwege de huidige onzekerheden, is nog niet duidelijk voor
welke projecten de middelen precies zullen worden gebruikt, waardoor er een reserve is
gemaakt.

245 Gedeputeerde Beemsterboer geeft aanvullende informatie over het Stadmakersfonds, dat is
ontstaan uit het coalitieakkoord en ook deel uitmaakte van het Masterplan Wonen. Dit fonds is
een van de aanmoedigingsmaatregelen om de woningbouw in de provincie te versnellen.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. De Eerste
Begrotingswijziging 2024 is in de leidende commissie Bestuur van 15 februari 2024 (als
250 besprekingsstuk) doorgeleid naar de Statenvergadering van 4 maart 2024. Het verslag van deze
commissiebespreking zal aan de PS-stukken worden toegevoegd.

5 A-agenda Gezondheid en Milieu

255 5.a Omgevingsdiensten: Zienswijze Provinciale Staten op de gewijzigde gemeenschappelijke
regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

*Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Voor 1 juli 2024
moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving.*

260 *Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vraagt Provinciale Staten om een
zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst*

Noord-Holland Noord. Het college zal na het ontvangen van de zienswijze deze delen met de omgevingsdienst.

Eerste termijn commissie

265 Mevrouw **Gordijn** (JA21) spreekt haar steun uit voor de zienswijze en benadrukt het belang van het naleven van wettelijke termijnen en het waarborgen van participatie binnen de gemeenschappelijke regeling. Ze vraagt of de gedeputeerde bereid is de commissie op de hoogte te houden over in hoeverre de gemeenschappelijke regeling de zienswijze verwerkt.

270 De heer **Teeuwen** (BBB) brengt een punt ter sprake dat misschien niet direct op de agenda staat, maar voor zijn partij van belang is: de werking en structuur van de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland en hun rolverdeling, met name in relatie tot Tata Steel. Hij deelt dat er verwarring ontstond binnen de BBB na een technische briefing door de Noord-Hollandse omgevingsdiensten, waarbij de vraag werd gesteld waarom er geen eenduidig aanspreekpunt binnen de
275 omgevingsdiensten is voor zaken gerelateerd aan Tata Steel. Het antwoord hierop wees op de mogelijkheid van verschillende belangen en adviezen die kunnen variëren afhankelijk van de aanvrager, hetzij een gemeente of een bedrijf zoals Tata Steel. De heer Teeuwen verwijst naar het rapport 'Omgevingsdiensten in beeld 2023' van Twynstra Gudde, dat een aanbeveling doet voor meer samenwerking en uniformiteit in de rapportages door de Omgevingsdiensten. De BBB hoopt
280 op steun van andere commissieleden voor deze benadering.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) licht toe dat deze aanpassing bedoeld is om de regeling in lijn te brengen met de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren. Ook wordt hiermee gevolg gegeven aan de zienswijze van Noord-Holland
285 betreffende de governance van de Randstedelijke Rekenkamer. De heer Stulemeijer beschouwt dit als een positieve ontwikkeling. Hij memoreert dat Provinciale Staten op 6 november 2023 besloten hebben om geen zienswijze in te dienen, net als de andere deelnemers aan de regeling, waardoor 50PLUS akkoord gaat met de nu voorgestelde regeling.

290 Statenlid **Laport** (GL) sluit zich aan bij het punt van collega Gordijn over het belang van participatie en het naleven van wettelijke termijnen binnen de gemeenschappelijke regelingen. Ook GroenLinks vindt het essentieel dat deze aspecten goed gewaarborgd zijn.

Daarnaast brengt Statenlid Laport een specifieke vraag naar voren over de gevolgen als een
295 deelnemer aan een gemeenschappelijke regeling uittreedt of ophoudt te bestaan, bijvoorbeeld door fusies. Hij toont interesse in wat er in zulke situaties gebeurt en geeft aan dat een schriftelijke beantwoording van deze vraag ook acceptabel is.

De heer **Roosendaal** (VVD) uit zijn zorg over de situatie waarin een meerderheid van de
300 deelnemende gemeentes besluit extra financiering toe te wijzen aan een omgevingsdienst, wat financiële druk kan leggen op gemeentes die minder financiële middelen hebben. Dit roept de vraag op hoe te voorkomen dat sommige gemeentes door dergelijke besluiten moeite hebben hun begroting rond te krijgen.

305 Daarnaast spreekt de heer Roosendaal zijn steun uit voor de oproep van de BoerBurgerBeweging tot meer uniformering in de werkwijze van omgevingsdiensten. Hij benadrukt ook het belang van

het evalueren van de organisatie van de omgevingsdiensten na enkele jaren van functioneren, met als doel een betere verdeling en bundeling van expertise in Nederland te onderzoeken.

310 *Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert dankbaar op de steun voor de zienswijze.

De gedeputeerde verzekert JA21 dat de Staten op de hoogte gehouden zullen worden over de mate waarin de zienswijze in de gemeenschappelijke regeling wordt verwerkt. Hoewel er

315 theoretisch een kans bestaat dat de zienswijze niet wordt overgenomen, acht gedeputeerde Beemsterboer die kans erg klein en gaat hij ervan uit dat deze wordt overgenomen.

Met betrekking tot de oproep van de BBB voor meer samenwerking, verwijst gedeputeerde Beemsterboer naar het onderzoek van Twynstra Gudde. De uitkomsten van dit onderzoek hebben
320 geleid tot een landelijke beweging die de robuustheid van alle omgevingsdiensten onder de loep neemt, met als doel hun toekomstbestendigheid te waarborgen. In Noord-Holland ziet hij dat dit een steeds intensievere samenwerking tussen de omgevingsdiensten stimuleert, wat positief is voor de behandeling van aanvragen die meerdere omgevingsdiensten betreffen. Gedeputeerde Beemsterboer concludeert dat er een positieve beweging is richting verbetering en
325 samenwerking.

Gedeputeerde Beemsterboer geeft in reactie op de vraag van GroenLinks antwoord op wat er gebeurt bij uittreding of wanneer een deelnemer aan een gemeenschappelijke regeling ophoudt te bestaan, zoals bij een fusie. Bij een van de aandachtspunten in de voordracht wordt uittreding
330 toegelicht. De bestaande regeling kan als prima en gebruikelijk worden beschouwd. Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan dat in dergelijke gevallen de betrokken partijen om tafel moeten gaan om de situatie te bespreken, waarbij vaak standaardprocedures en -teksten worden gebruikt. Hij biedt aan de informatie schriftelijk te verstrekken, maar dit is zeer uitgebreide informatie en de gedeputeerde verwacht niet dat dit veel nieuwe inzichten zal opleveren.

335 Daarnaast reageert hij op de door de VVD aangekaarte financiële zorgen. Naar aanleiding van de discussie rondom de robuustheidscriteria van omgevingsdiensten erkent hij dat er een noodzaak is om de organisaties te versterken, vooral in het licht van de verwachte financiële tekorten bij gemeenten in 2026. Deze kwestie wordt intensief besproken, wat aantoont dat de financiële
340 duurzaamheid en de versterking van de omgevingsdiensten belangrijke onderwerpen zijn in de huidige beleidsdiscussies.

Tweede termijn commissie

De heer **Teeuwen** (BBB) bedankt gedeputeerde Beemsterboer voor zijn uitleg maar heeft behoefte
345 aan een verdere concretisering, bijvoorbeeld in de vorm van een stappenplan. De BBB overweegt een motie op dit onderwerp.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

350 Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat hij eerst wil nagaan of het verstandig is om op dit moment al toezeggingen te doen en belooft op een later moment hierop terug te komen.

De heer **Teeuwen** (BBB) dankt voor deze toezegging.

De heer **Roosendaal** (VVD) stelt voor om een evaluatiesessie te organiseren met de gedeputeerde en de betrokken commissie, specifiek gericht op de toekomst van de omgevingsdiensten. Hij benadrukt het belang van niet alleen het bespreken van de robuustheid en samenwerking tussen omgevingsdiensten, maar ook het overwegen van een duidelijkere scheiding tussen provinciale en gemeentelijke verantwoordelijkheden. De heer Roosendaal oppert het idee dat bestuurlijk Nederland eenvoudiger kan worden gemaakt door omgevingsdiensten volledig onder provinciale verantwoordelijkheid te brengen, waardoor er slechts met één partij hoeft te worden samengewerkt. Dit zou mogelijk een herverdeling van middelen vanuit gemeentefondsen naar de provincie vereisen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert positief op het voorstel van de heer Roosendaal voor een evaluatiesessie, en suggereert dat een technische briefing over de werking van de omgevingsdiensten wellicht een geschikter format zou zijn om de discussie te voeren. Hij wijst erop dat de discussie over de verdeling van taken tussen provinciale en gemeentelijke verantwoordelijkheden, gezien deze gegrond zijn in wettelijke taken, eigenlijk meer thuishoort in de Tweede Kamer dan op provinciaal niveau.

De heer **Roosendaal** (VVD) verduidelijkt zijn standpunt door aan te geven dat zijn zorg niet zozeer de taken van de omgevingsdiensten betreft, aangezien die helder gedefinieerd zijn, maar meer gericht is op de financieringsstructuur. Hij stelt voor om in een technische briefing of een vergelijkbare setting te overwegen hoe deze structuur mogelijk efficiënter en effectiever kan worden gemaakt, en hoe dit standpunt mogelijk gecommuniceerd kan worden richting de Tweede Kamer.

Gedeputeerde **Beemsterboer** aanvaardt dit voorstel.

De heer **Van der Heijden** (D66) reageert op het voorstel van de heer Roosendaal en suggereert dat, naast de genoemde technische briefing, een expertsessie ook een mogelijkheid zou kunnen zijn om dieper in te gaan op het onderwerp. Hij geeft echter aan dat zo'n sessie misschien te uitgebreid zou zijn voor dit specifieke onderwerp.

De **voorzitter** constateert dat dit het geval is en dat de voordracht Zienswijze Provinciale Staten op de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de Statenvergadering van 4 maart 2024. Het verslag van deze commissiebespreking zal aan de PS-stukken worden toegevoegd.

5.b Omgevingsdiensten: Zienswijze Provinciale Staten op de kadernota 2025 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Op 15 december 2023 is de Kadernota 2025 van de OD NHN (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord) door het Dagelijks Bestuur verzonden aan de raden en staten van de deelnemers van de Omgevingsdienst. Provinciale Staten hebben tot 1 maart 2024 om hun zienswijze kenbaar te maken aan de OD NHN.

Eerste termijn commissie

Mevrouw **Gordijn** (JA21) geeft aan dat hoewel er geen zienswijze wordt ingediend, haar partij zich zorgen maakt over de twee posten gemarkeerd als 'pm' (pro memorie), wat betekent dat deze

nog niet zijn ingevuld en de financiële gevolgen daarom onduidelijk zijn. Ze benadrukt het belang voor JA21 om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen met betrekking tot deze posten, gezien de mogelijke impact op de financiën.

405 De heer **Klein** (CU) spreekt zijn tevredenheid uit over de vermelding in de kadernota dat er aandacht en financiële middelen nodig zijn voor het soortenmanagementplan. Hij benadrukt het belang van het nemen van stappen op dit gebied. Echter, hij uit zorgen over de aanpak van de implementatie, aangezien in de kadernota staat dat er met diverse gemeenten wordt gewerkt aan een soortenmanagementplan. Hij vraagt zich af in hoeverre er vanuit de Omgevingsdienst of de
410 provincie een plan is om dit beleid over de hele provincie uit te rollen, of dat het afhankelijk is van het initiatief van individuele gemeenten.

Statenlid **Laport** (GL) noemt allereerst een specifieke omissie in het gebruik van afkortingen door te wijzen op pagina 2 waar mogelijk een verkeerde afkorting is gebruikt die naar de
415 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) had moeten verwijzen.

Daarnaast uit hij zijn zorgen over de afname van het personeelsbestand zoals vermeld in de nota, terwijl het takenpakket van de omgevingsdiensten juist wordt uitgebreid. Deze tegenstrijdigheid tussen taakuitbreiding en personeelsafname roept vragen op over hoe effectief de
420 omgevingsdiensten hun taken kunnen blijven uitvoeren. GroenLinks hecht veel waarde aan de samenwerking tussen de verschillende omgevingsdiensten (OD's), zoals in eerdere stukken al is aangegeven, en vindt het belangrijk dit te blijven benadrukken.

De **voorzitter** constateert dat de inbreng in eerste termijn door de commissie is geleverd.
425

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent de zorgen van JA21 over de twee pm-posten en legt uit waarom deze posten momenteel nog niet ingevuld zijn. Hij verduidelijkt dat er nog gewerkt wordt aan het interbestuurlijk programma en de robuustheidscriteria, die vanuit het Rijk worden
430 gesteld aan de omgevingsdiensten. Deze criteria vereisen mogelijk opschaling van de diensten om te voldoen aan de gestelde eisen, wat nog onderwerp van discussie is en leidt tot onzekerheid over de exacte financiële en operationele impact. Daarnaast is de Omgevingswet nog relatief nieuw, waardoor het moeilijk is in te schatten of en hoe deze wet het werk van de omgevingsdiensten zal beïnvloeden, zowel in termen van werklast als van financiële middelen.
435 Beemsterboer beaamt dat het belangrijk is om deze ontwikkelingen goed te blijven volgen en de impact ervan op de omgevingsdiensten te monitoren.

Gedeputeerde Beemsterboer bevestigt dat het soortenmanagementplan, waar de ChristenUnie naar vroeg, inderdaad in de hele provincie uitgerold zal worden.
440

Verder geeft gedeputeerde Beemsterboer aan dat hij de zorgen van GroenLinks over het personeelsbestand deelt, vooral vanwege de intensivering van taken die aan de omgevingsdiensten worden opgedragen.

445 De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn en dat de voordracht Zienswijze Provinciale Staten op de kadernota 2025 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de Statenvergadering van 4 maart 2024.

450 **6 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)**

Er zijn voorafgaand aan de vergadering geen rondvragen voor gedeputeerde Beemsterboer aangemeld.

455

7 B-agenda Klimaat en Energie en rondvraag gedeputeerde Kocken

7.a Klimaat/Energie: Discussienota CU Impactanalyse Wind- en Zonneladder

Deze discussienota is op dinsdag 13 februari 2024 toegevoegd aan de agenda. De heer Klein (CU) heeft aangegeven de nota kort in deze commissievergadering te willen bespreken en licht dit verzoek voorafgaand aan de bespreking toe.

460

Inleiding

De heer **Klein** (CU) brengt naar voren dat er recentelijk binnen Provinciale Staten een discussie heeft plaatsgevonden over de introductie van een windladder, die bedoeld is om meer
465 duidelijkheid te bieden over de voorwaarden waaraan windprojecten in Noord-Holland moeten voldoen, vergelijkbaar met een te ontwikkelen zonneladder. Hij benadrukt het belang van inzicht in de effecten van deze ladders op de haalbaarheid van de RES (Regionale Energiestrategie)-doelen, de planning van projecten en de impact op lopende projecten. De heer Klein overweegt een motie in te dienen tijdens de Provinciale Statenvergadering op 4 maart 2024 om deze
470 kwesties aan te kaarten. Hij nodigt de commissieleden uit om hun feedback te geven op het concept van de motie en staat open voor suggesties voor aanpassingen.

Gedeputeerde **Kocken** geeft voorafgaand aan de discussie een toelichting om potentiële verwarring en uitgebreide discussies te voorkomen. Zij erkent de groeiende aandacht en bijna
475 mythische status van de windladder, maar verduidelijkt dat het coalitieakkoord al duidelijke verwachtingen schetst over wat men van de windladder kan verwachten. De windladder is bedoeld om inzicht te geven in waar binnen Noord-Holland windenergieprojecten gerealiseerd kunnen worden, met toevoeging van enkele specifieke voorwaarden zoals een kritischere benadering van participatie, het betrekken van aangrenzende gemeenten bij
480 grensoverschrijdende projecten, en de voorkeur voor locaties zoals industrieterreinen om overlast te minimaliseren.

Gedeputeerde Kocken benadrukt dat de windladder voornamelijk de bestaande regels weergeeft, aangevuld met de specifieke voorwaarden uit het coalitieakkoord, en dat het niet de bedoeling is
485 om extra beperkingen te introduceren die nog onbekend zijn. Het document dient als een overzicht van de regelgeving binnen welke men in Noord-Holland opereert, en dus zouden er buiten de al bekende voorwaarden geen extra restricties moeten zijn. Zij plaatst vraagtekens bij de noodzaak van het vastleggen van deze ladder in de Omgevingsverordening, aangezien dit wel het beleid maar niet direct de regels verandert. Ook betwijfelt zij of een doorrekening van de
490 effecten nodig is, gezien de aard van de windladder. Met deze uitleg hoopt gedeputeerde Kocken dat de deelnemers aan de discussie een beter beeld hebben van haar visie op de windladder.

De heer **Klein** (CU) stelt een verhelderende vraag over de windladder, waarbij hij zijn verwarring uitdrukt over de werkelijke toegevoegde waarde ervan. Hij refereert aan een debat tijdens de

495 Provinciale Statenvergadering van maandag 5 februari 2024 waarin de suggestie werd gewekt dat de windladder zou leiden tot een eenduidige interpretatie tussen verschillende coalitiepartijen, wat impliceert dat de windladder meer zou zijn dan alleen een verzameling van al bekende richtlijnen. De heer Klein vraagt of de windladder nieuwe voorwaarden introduceert die momenteel niet bestaan, of dat alles wat nu mogelijk is met betrekking tot windenergieprojecten, straks ook mogelijk blijft.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat de interpretatie van de windladder aan fracties zelf is om toe te lichten, en zij zal niet namens anderen duiding geven. De gedeputeerde benadrukt dat haar perspectief gebaseerd is op het coalitieakkoord en dat de windladder bedoeld is als een
505 overzichtskaart, vergelijkbaar met wat in Gelderland wordt gebruikt. Deze kaart toont waar windenergieprojecten wel of niet kansrijk zijn binnen Noord-Holland, aangevuld met drie extra factoren: aandacht voor participatie, voorkeur voor locaties zoals industrieterreinen, en het belang van overleg met aanpalende gemeenten bij projecten op grenslocaties. Deze aanvullingen komen bovenop de bestaande windregels. Gedeputeerde Kocken verduidelijkt dat als men goed
510 bekend is met de huidige regels rond windenergie, deze teruggezien kunnen worden in de windladder, met de genoemde extra aandachtspunten. Dit is hoe zij de taak van het opstellen van de windladder heeft opgevat.

Reactie commissie

515 De heer **Heijnen** (CDA) sluit zich aan bij de perceptie en zorgen van de heer Klein naar aanleiding van het debat van vorige week maandag. Hij deelde de verwachting dat de wind- en zonneladder zouden dienen als een afwegingskader, waarin verschillende criteria en toetsstenen door partijen genoemd zouden worden en waarin uiteindelijk zou worden aangegeven welke gebieden meer of minder kansrijk zijn voor wind- en zonne-energieprojecten. Naar aanleiding van de toelichting
520 door gedeputeerde Kocken, die aangeeft dat de ladder inderdaad gebieden zal identificeren als meer of minder kansrijk, benadrukt de heer Heijnen het belang van deze informatie voor de RES. Hij stelt dat het cruciaal is om te begrijpen welke gebieden binnen de RES als meer of minder kansrijk worden beschouwd, en spreekt daarom zijn steun uit voor het voorstel van de heer Klein.

525 Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) spreekt haar waardering uit voor de ChristenUnie voor het agenderen van de discussienota over de voorwaarden voor de plaatsing van grote windturbines en zonnepanelen in Noord-Holland. Ze benadrukt het belang van duidelijkheid voor initiatiefnemers en de noodzaak van een basispakket aan voorwaarden waaraan projecten moeten voldoen. Tegelijkertijd merkt ze op dat de criteria voor goede ruimtelijke ordening moeilijk in algemene
530 normen te definiëren zijn, gezien deze contextafhankelijk zijn. Ze haalt de situatie rondom de Noorder IJ-Plas aan als voorbeeld waarbij het voldoen aan normen niet altijd gelijkstaat aan een goede ruimtelijke ordening. Mevrouw Van Aesch pleit ervoor om het beoordelen van ruimtelijke ordening als een verantwoordelijkheid van Provinciale Staten te beschouwen.

535 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) spreekt zijn dank uit aan de heer Klein en de ChristenUnie voor het agenderen van de discussienota die oproept tot een impactanalyse van de toekomstige wind- en zonneladder.

Stulemeijer vraagt zich echter af of het voorstel voor een impactanalyse niet prematuur is, gezien
540 de verwachting dat de wind- en zonneladder nog binnen dit gremium gepresenteerd en mogelijk aangepast zullen worden. Hij is benieuwd naar het standpunt van de heer Klein hierover en geeft

aan dat 50PLUS in principe voorstander is van een impactanalyse, ondanks hun algemene tegenstand tegen windmolens en zonneweides op land.

545 De heer **Dijksen** (SP) ondersteunt het idee van een impactanalyse, voorgesteld door de ChristenUnie, en benadrukt het belang van het opnemen van gezondheidseffecten op mens en dier in de criteria van de wind- en zonneladders. Hij pleit voor een grondige evaluatie van deze effecten binnen het kader van de energietransitie. Daarnaast brengt hij het SP-plan 'Zon voor allen' onder de aandacht, dat gericht is op het bevorderen van zonne-energie als een belangrijk onderdeel van de energietransitie. Hiermee vermindert de afhankelijkheid van windenergie, 550 waardoor het minder problematisch wordt als er minder windmolens geplaatst kunnen worden.

De heer **Van der Heijden** (D66) spreekt zijn steun uit voor het initiatief van de heer Klein om een impactanalyse uit te voeren in relatie tot de wind- en zonneladder. Hij benadrukt dat het logisch 555 is om zo'n analyse te doen, omdat de wind- en zonneladder niet alleen gevolgen hebben voor de locatiekeuze van projecten, maar ook voor het proces zelf. De heer Van der Heijden wijst op het belang van het analyseren van deze procesimpact.

De heer **Roosendaal** (VVD) is blij voor de SP, omdat de salderingsregeling wordt voortgezet, wat 560 het voor mensen gemakkelijker maakt om zonnepanelen aan te schaffen of op een andere manier deel te nemen aan en te profiteren van zonne-energie.

Hij bedankt de heer Klein voor het initiëren van de discussie over de impactanalyse en de gedeputeerde voor haar inbreng. De VVD is geïnteresseerd in de nieuwe zon- en windladder en 565 de gevolgen daarvan voor de RES-processen. De heer Roosendaal benadrukt het belang van duidelijkheid over de windladder voor initiatiefnemers, zodat zij hierop kunnen anticiperen. Snelheid in het verhelderen van de windladder wordt daarom door de VVD van harte toegejuicht, aangezien dit initiatieven voor duurzame energie kan versnellen en de energietransitie kan bevorderen.

570 De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt naar de mening van de VVD op de voorgestelde impactanalyse.

De heer **Roosendaal** (VVD) is geïnteresseerd in de impactanalyse in lijn met de opmerkingen van 575 de gedeputeerde. Hij is van mening dat, zodra de windladder beschikbaar is, deze naast de RES-processen gelegd kan worden om de impact ervan te beoordelen.

De heer **Heijnen** (CDA) vraagt de heer Roosendaal toe te lichten wat hij verwacht van de windladder. 580

De heer **Roosendaal** (VVD) licht toe dat er drie criteria zijn toegevoegd aan de windladder, die hij belangrijk acht en die blijkbaar door meerdere coalitiepartijen worden ondersteund, gezien ze in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Hij verwacht dat deze criteria meer duidelijkheid zullen bieden over de plekken waar windenergieprojecten kansrijk zijn en, bij voorkeur, waar ze niet 585 gerealiseerd zouden moeten worden als ze niet aan deze criteria voldoen. De heer Roosendaal benadrukt het belang van het afzetten van de windladder tegen de RES-processen om inzicht te krijgen in de potentiële impact ervan. Hij is benieuwd naar de uitkomsten van deze vergelijking.

De heer **Heijnen** (CDA) concludeert dat als de VVD geïnteresseerd is in de impact, de VVD dus
590 eigenlijk het voorstel van de ChristenUnie steunt.

De heer **Roosendaal** (VVD) suggereert dat door het integreren van de wind- en zonneladder in de RES-processen, die duidelijkheid vanzelf zal ontstaan.

595 De heer **Heijnen** (CDA) wijst erop dat het misschien te optimistisch is om te veronderstellen dat de integratie van de wind- en zonneladder in de RES-processen automatisch tot de gewenste duidelijkheid en uitkomsten zal leiden, zoals de heer Roosendaal suggereert. De heer Heijnen pleit voor een meer gestructureerde aanpak, waarbij ook de analyse in de RES wordt opgenomen.

600 De heer **Becker** (BBB) sluit zich aan bij de opmerkingen van de VVD en benadrukt als coalitiepartner het belang van een spoedige introductie van de zonneladder. Hij roept Gedeputeerde Staten op om deze zonneladder zo snel mogelijk beschikbaar te maken. Daarnaast benadrukt hij het belang van geduld en zorgvuldigheid in dit proces, met specifieke aandacht voor het in acht nemen van de nieuwe wetgeving die van invloed kan zijn op de implementatie en
605 effectiviteit van de zonneladder.

De heer **Van der Heijden** (D66) brengt een kritisch punt naar voren over de tijdslijnen verbonden aan de wind- en zonneladders en de implicaties daarvan voor het halen van de deadlines voor de eerste oplevering van de Regionale Energiestrategie. Hij wijst op de potentiële vertraging die deze processen kunnen veroorzaken en vraagt naar de visie van de BBB op deze kwestie.
610

De heer **Becker** (BBB) benadrukt dat zijn fractie niet verantwoordelijk is voor het tempo waarin beleid in Den Haag wordt vormgegeven. Hij geeft aan dat andere partijen daarover gaan en stelt voor om de ontwikkelingen rustig af te wachten en de situatie nauwlettend in de gaten te
615 houden.

De heer **Van der Heijden** (D66) benadrukt dat de BBB en haar coalitiepartners wel invloed hebben op de snelheid van processen op provinciaal niveau. Hij wijst op de potentiële complicaties die de introductie van wind- en zonneladders met zich mee kan brengen voor het halen van de deadlines van de RES'en. Hij ziet de impactanalyse als een middel om inzicht te krijgen in deze gevolgen en vraagt of de BBB voornemens is om een dergelijke analyse te ondersteunen.
620

De heer **Becker** (BBB) stelt dat zijn partij eerst de nieuwe wetgeving wil afwachten voordat verdere acties worden ondernomen. Hij benadrukt het belang van het volgen van de juiste volgorde: eerst de wetgeving, dan de bespreking ervan in de provinciale context, waarna alle betrokkenen kunnen reageren.
625

De heer **Van Tiggelen** (PVV) uit zijn scepticisme over de haalbaarheid van grootschalige stroomvoorziening uit zon- en windenergie, gebaseerd op de fysieke en praktische beperkingen.
630 Hij benadrukt dat democratische besluitvorming over het nastreven van onhaalbare doelen niet noodzakelijkerwijs leidt tot de realisatie ervan.

Desondanks staat hij open voor het initiatief van de ChristenUnie om duidelijkheid te scheppen door middel van een motie. De heer Van Tiggelen suggereert een wijziging in de titel van de motie: het vervangen van het woord 'voor' door 'voer'. Daarmee kan de PVV de motie steunen.
635

Statenlid **Van der Waart** (GL) spreekt zich positief uit over het voortzetten van de ontwikkeling van de wind- en zonneladders, ondanks de onrust en discussie die het dossier heeft veroorzaakt. Zij benadrukt het belang van duidelijkheid, niet alleen binnen de discussies in deze zaal maar vooral ook richting de initiatiefnemers en gemeenten die cruciaal zijn voor het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen. Statenlid Van der Waart ondersteunt de overwegingen van de ChristenUnie voor de beoogde motie, die de noodzaak van duidelijkheid over de voorwaarden voor locaties benadrukt, in lijn met de eisen van goede ruimtelijke ordening. Dit zou zekerheid bieden aan initiatiefnemers en partners. De conclusie van GroenLinks is dat de gedeputeerde de ruimte en het verzoek krijgt om verder te werken aan deze ladders, waarbij de kaders uit het coalitieakkoord duidelijk verwoord worden. GroenLinks kijkt uit naar de resultaten van dit werk.

De heer **Van der Heijden** (D66) suggereert dat als de ontwikkeling en implementatie van de wind- en zonneladders inderdaad zo logisch en eenvoudig zijn zoals GroenLinks doet voordoen, er geen reden zou moeten zijn om niet in te stemmen met de motie voorgesteld door de heer Klein van de ChristenUnie.

Statenlid **Van der Waart** (GL) uit haar visie op het onderscheid tussen zon- en windenergie en de bijbehorende kaders. Zij merkt op dat voor windenergie de kaders helder zijn, mede door de uitgebreide discussies die hierover zijn gevoerd, en verwacht dat de impact van verdere verduidelijking of aanpassingen op dit gebied minimaal zal zijn. Tegelijkertijd geeft zij aan niet volledig bekend te zijn met de specifieke inhoud van de windladder. Wat betreft zonne-energie benoemt Statenlid Van der Waart dat er landelijk verschillende ontwikkelingen spelen, en is benieuwd naar de mening van de gedeputeerde hierover.

De heer **Van der Heijden** (D66) reageert op de uitspraak van Statenlid Van der Waart over de verwachte nulimpact van de windladder, door een gezegde aan te halen dat zijn moeder hem leerde: "meten is weten". Hiermee benadrukt hij het belang van het daadwerkelijk uitvoeren van een analyse om de feitelijke impact te kunnen vaststellen, in plaats van uit te gaan van aannames of verwachtingen.

Statenlid **Van der Waart** (GL) geeft aan dat een impactanalyse pas zinvol uitgevoerd kan worden wanneer de wind- en zonneladders daadwerkelijk beschikbaar zijn.

De heer **Van der Heijden** (D66) legt uit dat volgens zijn interpretatie van de motie, de impactanalyse gelijktijdig met de wind- en zonneladders beschikbaar zou komen en daarover in Provinciale Staten gelijktijdig gestemd kan worden. Hij benadrukt dat dit proces ervoor zorgt dat er bij het stemmen zowel duidelijkheid is over de inhoud van de ladders als over de impact ervan.

Statenlid **Van der Waart** (GL) erkent het duidelijke standpunt van D66, maar geeft aan niet volledig overtuigd te zijn van de noodzaak om direct met de voorgestelde motie in te stemmen. Ze uit haar twijfels over het volledig overzien van de gevolgen van de motie en de inhoud van de windladder, die zij interpreteert als documentatie van bestaand beleid. Statenlid Van der Waart suggereert dat er eerst focus moet zijn op de ontwikkeling en presentatie van de ladder zelf, om vervolgens de consequenties ervan te evalueren. Hiermee pleit zij voor een stapsgewijze benadering: eerst de ladder afronden en daarna pas de impactanalyse uitvoeren.

De heer **Heijnen** (CDA) benadrukt het belang van het bieden van zekerheid aan initiatiefnemers en vraagt zich af of de veronderstelling dat de windladder voornamelijk bestaand beleid
685 documenteert, genoeg is om deze zekerheid te garanderen.

Statenlid **Van der Waart** (GL) benadrukt dat de wind- en zonneladders bedoeld zijn om zekerheid te bieden aan initiatiefnemers van energieprojecten. Ze stelt dat deze ladders, door het aangeven van een voorkeursvolgorde voor bepaalde locaties zoals beschreven in het coalitieakkoord,
690 voldoende zouden moeten zijn voor dit doel. Ze wijst erop dat hoewel er voorkeurslocaties zijn, dit niet betekent dat projecten op andere locaties onmogelijk zijn. In plaats daarvan zouden er specifieke voorwaarden kunnen worden gesteld voor de realisatie van projecten op deze locaties, bijvoorbeeld met betrekking tot goede inpassing en participatie. Het is Statenlid Van der Waart niet bekend hoe een impactanalyse eruit zou zien, gezien de impact voornamelijk zou
695 neerkomen op het voldoen aan gestelde voorwaarden voor projectrealisatie.

De heer **Heijnen** (CDA) geeft aan dat hij de redentie van Statenlid Van der Waart kan volgen, maar hij benadrukt dat deze aanpak tot onzekerheid kan leiden voor initiatiefnemers die met de ladder de implicaties voor hun specifieke RES-gebied moeten inschatten. Hij stelt voor dat het
700 duidelijker zou zijn als per RES-gebied wordt aangegeven welke locaties meer of minder kansrijk zijn voor energieprojecten. De heer Heijnen suggereert dat dit niet noodzakelijk een indeling in 'groen' en 'rood' hoeft te zijn, maar dat een gradatie van 'lichtgroen' naar 'donkergroen' ook mogelijk is. Dit zou initiatiefnemers een beter beeld geven van de mogelijkheden en beperkingen die de ladder en andere regelgeving met zich meebrengen voor het realiseren van projecten
705 binnen de ingekleurde RES-gebieden.

Statenlid **Van der Waart** (GL) geeft aan dat de benadering die de heer Heijnen voorstelt overeenkomt met de gewenste richting en hoe zij de ontwikkeling van de windladder voor zich ziet. Ze refereert aan eerdere opmerkingen van de gedeputeerde over het beschikbaar komen van
710 een kaart die niet simpelweg locaties als 'rood' of 'groen' classificeert, maar juist de nuances en verschillende gradaties van geschiktheid weergeeft. Statenlid Van der Waart benadrukt dat deze aanpak, gericht op het bieden van overzicht en nuance, precies is wat de ladder beoogt te realiseren. Daarom is ze van mening dat een aparte impactanalyse niet noodzakelijk is om het inzicht te verkrijgen dat de heer Heijnen voor ogen heeft, aangezien de ladder zelf al dit
715 overzicht en de benodigde nuances zal bieden.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) spreekt haar dank uit aan de ChristenUnie voor het initiëren van de discussie met de nota en benadrukt de steun van Volt voor het uitvoeren van een impactanalyse. Ze wijst op het belang van goede voorlichting in de voorbereiding van
720 participatieprojecten en pleit ervoor dat in deze voorlichting specifiek aandacht wordt besteed aan de manier waarop de Europese Unie windenergieprojecten (zowel plaatsing als productie) kan ondersteunen door middel van subsidies. Verder vraagt ze zich af welke rol het Energieloket speelt in dit geheel en hoe dit loket de betrokken partijen kan ondersteunen.

Mevrouw Van den Bogaerde benadrukt ook het belang van duidelijkheid voor initiatiefnemers, burgerinitiatieven en corporaties gedurende het hele proces van projecten – vooraf, tijdens en na afloop. Ze is van mening dat een impactanalyse een belangrijk middel is om deze duidelijkheid te verschaffen en om de effecten van beleid op deze groepen in kaart te brengen, in lijn met wat al verwoord is in de nota van de ChristenUnie.

730

De heer **Karar** (PvdA) spreekt zijn waardering uit voor het initiatief en de constructieve aard van de discussienota en motie voorgesteld door de ChristenUnie. Hij benadrukt het belang van het voeren van een debat op een manier die ruimte biedt voor het bespreken van nuances en het vinden van de beste manier om gemeenschappelijke doelen te bereiken. De heer Karar
735 ondersteunt de uitleg van de gedeputeerde over de kwestie en herhaalt kort twee belangrijke punten: ten eerste, dat de doelen van de RES'en onveranderd blijven – die zijn duidelijk vastgelegd in het coalitieakkoord – en dat de intentie om deze doelen te bereiken hetzelfde blijft, met de noodzaak om de inspanningen eventueel op te schalen of af te schalen. Ten tweede merkt hij op dat de basisprincipes van de windladder al goed omschreven zijn in het coalitieakkoord,
740 ondanks een recente uitzondering, en dat er zorgvuldig over is nagedacht. Hij sluit af met de verwachting dat de ladder in lijn met deze principes zal worden gepresenteerd en dat hij deze graag tegemoet ziet.

Reactie Gedeputeerde Staten

745

Gedeputeerde **Kocken** deelt haar bedenkingen over de impactanalyse en legt uit hoe de praktijk van de RES'en werkt. Ze begrijpt de wens voor duidelijkheid over waar wind- en zonne-energieprojecten wel of niet kunnen komen, maar benadrukt dat de realiteit complexer is. Regio's zijn gevraagd om zoekgebieden in te tekenen zonder beperking door provinciale beschermingsregimes, wat betekent dat er een proces van overleg volgt om te bepalen wat er
750 mogelijk is. De gedeputeerde illustreert dat afhankelijk van de specifieke locatie en kernkwaliteiten, de mogelijkheden voor plaatsing van windmolens variëren en dat dit proces al complex is zonder de windladder.

755

Verder legt zij uit dat een verzoek om een impactanalyse zou betekenen dat het hele proces dat nu door de RES'en wordt doorlopen, herhaald zou moeten worden, wat een aanzienlijke vertraging zou opleveren. Ze uit haar zorgen dat het uitvoeren van zo'n analyse door een extern bureau, gezien de beperkte ambtelijke capaciteit, veel tijd zal kosten en mogelijk niet de gewenste duidelijkheid oplevert. Gedeputeerde Kocken vraagt de initiatiefnemer om goed na te denken over de toegevoegde waarde van een impactanalyse en of de uitkomsten daadwerkelijk
760 zullen bijdragen aan meer helderheid of slechts een tijdrovende exercitie zullen zijn.

765

Gedeputeerde Kocken adviseert om een impactanalyse pas na de introductie van de windladder te overwegen. Ze benadrukt dat dit de voortgang van het huidige tempo zou ondersteunen en dat een analyse wordt gemaakt op basis van informatie waarover is gediscussieerd. Gedeputeerde Kocken waarschuwt dat als de windladder nog onderwerp van discussie of aanpassing is ten tijde van de impactanalyse, de resultaten van de analyse mogelijk irrelevant worden als de ladder wordt gewijzigd. Ze benadrukt het belang van het nadenken over de timing en volgorde van deze stappen om te voorkomen dat de inspanningen voor de impactanalyse tevergeefs zijn en pleit ervoor om de ladder eerst volledig af te ronden en te bespreken.

770

Slotwoord initiatiefnemer

De heer **Klein** (CU) bedankt de commissieleden voor hun reacties en geeft aan dat hij het laatste verzoek van Gedeputeerde Staten om nog eens goed na te denken, zal opvolgen.

775

Hij merkt op dat in de discussie mogelijk een retorische strategie is gebruikt door het voorstel voor een impactanalyse omvangrijker te presenteren dan bedoeld, met verwijzingen naar het

780 inschakelen van een extern bureau en suggesties dat het RES-proces opnieuw doorlopen moet worden. De heer Klein verduidelijkt dat zijn doel juist is om inzicht te krijgen in het effect van de wind- en zonneladder op lopende projecten en de RES-doelstellingen, zonder de intentie om het gehele proces over te doen. Hij benadrukt de noodzaak om te begrijpen welke bestaande projecten mogelijk beïnvloed worden door de nieuwe ladders en of dit impact heeft op de haalbaarheid van de RES-doelen.

785 De heer Klein bedankt het CDA voor hun steun en adresseert de Partij voor de Dieren door te benadrukken dat het niet de intentie is om goede ruimtelijke ordening in generieke normen te vatten, maar om specifiek het effect van de windladder te onderzoeken. Hij weerlegt het argument van 50PLUS dat een impactanalyse prematuur zou zijn, door te stellen dat inzicht in de effecten juist waardevol is voor het oordeel over de windladder.

790 Tot slot geeft de heer Klein aan dat hij de suggestie van de heer Van Tiggelen van de PVV om 'voor' te vervangen door 'voer' in de titel van de motie, zal overnemen.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

795

7.b Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

Rondvraag ingediend door de BBB inzake het elektriciteitsnet.

800 De heer **Teeuwen** (BBB) verzoekt gedeputeerde Kocken om te reflecteren op de informatie die zojuist door een spreker is gedeeld. De heer Teeuwen complimenteert de betrokkenen bij de Amsterdamse haven voor hun succes. Hij stelt een tweede vraag over de mogelijkheid om het succesvolle model van de energiecoöperatie in de Amsterdamse haven toe te passen op andere gebieden in Noord-Holland die kampen met netcongestie, zoals Enkhuizen. Dit, met het doel om te voorkomen dat projecten zoals het geplande warmtenet voor de nieuwbouw van de
805 Commerwijk West-West vertraging oplopen en of een vergelijkbare aanpak kan bijdragen aan de oplossing van netcongestieproblemen in andere delen van de provincie. Hij geeft aan dat hij begrijpt dat zijn vraag laat komt en dat hij vrede heeft met een schriftelijke reactie van de gedeputeerde.

810 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat ze een algemene reflectie kan geven op de kwesties aangekaart door de spreker, zonder in te gaan op de specifieke casus vanwege een gebrek aan detailkennis. Ze beschrijft de situatie als exemplarisch voor de netcongestieproblemen die veel locaties ervaren: het onvermogen om contracten te verkrijgen voor energieafname tijdens verduurzamingsprocessen, de onmogelijkheid om opgewekte energie terug te leveren aan het
815 net, en de uitdagingen van ruimtegebruik binnen het net. Gedeputeerde Kocken licht toe dat er drie benaderingen zijn om netcongestie aan te pakken, waarbij de derde benadering zich richt op slimme oplossingen zoals energiehubs, ondersteund door fondsen vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).

820 Ze benadrukt dat elke situatie een gedetailleerde analyse vereist vanwege de complexiteit van het energienetwerk en de verschillende lagen en punten van congestie. De gedeputeerde deelt de urgentie om oplossingen te vinden en wijst op de inzet van speciale 'fixers' en bedrijvenloketten

die bedrijven en initiatiefnemers ondersteunen bij het vinden van oplossingen voor hun specifieke situaties.

825

Gedeputeerde Kocken uit haar waardering voor de complimenten aan de energiehubs in Amsterdam en noemt vergelijkbare initiatieven in Alkmaar en bij SADC als inspirerende voorbeelden. Ze concludeert dat de noodzaak voor ondernemers om alternatieve oplossingen te zoeken toeneemt naarmate het netwerk overbelast raakt en bevestigt de inzet van de provincie om dergelijke innovatieve benaderingen te ondersteunen.

830

De heer **Teeuwen** (BBB) reageert positief op de toelichting van gedeputeerde Kocken en brengt zijn ervaring met netfixers ter sprake. Hij merkt op dat in zijn gesprekken met deze netfixers de optie van een energietoegang niet naar voren is gekomen, terwijl hij wel in de media leest dat dergelijke coöperaties elders succesvol zijn geïmplementeerd. De heer Teeuwen vraagt specifiek of de mogelijkheid van het opzetten van een energietoegang als een van de oplossingen kan worden meegenomen in de gesprekken die netfixers voeren om netcongestieproblemen aan te pakken. Hij benadrukt dat het belangrijk is dat deze optie wordt overwogen, ongeacht of het uiteindelijk antwoord ja of nee is, zodat alle mogelijke oplossingen worden verkend.

840

Gedeputeerde **Kocken** onderscheid tussen de opvatting van een energietoegang, als een groep initiatiefnemers die samen energie willen opwekken, en de situatie die de heer Teeuwen beschrijft, waarbij het gaat om bedrijven die energie met elkaar delen of samen afnemen. Gedeputeerde Kocken geeft aan dat de ondersteuning door netfixers ook deze vorm van energiedeling tussen bedrijven omvat.

845

Ze legt uit dat bedrijven eerst hun eigen energieverbruik grondig moeten analyseren voordat ze efficiënt kunnen samenwerken op het gebied van energieafname of -deling. Dit vereist inzicht in energiekeuzen en het optimaliseren van het energieverbruik, zoals het gefaseerd inschakelen van apparatuur of het 's nachts uitschakelen van machines. Pas wanneer een bedrijf zijn eigen energiekeuzen volledig begrijpt, kan het zoeken naar compatibele profielen voor samenwerking. Netfixers kunnen bedrijven assisteren in dit proces. Mocht dat in dit specifieke geval niet zijn gebeurd, vraagt de gedeputeerde de heer Teeuwen de details met haar te delen, zodat zij dit mee kan nemen in de gesprekken.

855

De heer **Klein** (CU) stelt een vervolgvraag gerelateerd aan netcongestie, geïnspireerd door een podcast van Studio Energie waarin een expert benadrukte dat netbeheerders meer ruimte hebben om actie te ondernemen dan ze soms benutten. Deze expert wees op de verplichtingen van netbeheerders om aansluitingen te realiseren, vooral als afnemers flexibel energiegebruik aanbieden, zoals het terugschakelen tijdens piekmomenten. De heer Klein vraagt of de provincie in staat is juridische ondersteuning te bieden om netbeheerders aan te moedigen of te dwingen meer van deze ruimte te benutten en proactiever te handelen in het oplossen van netcongestie.

860

Gedeputeerde **Kocken** verduidelijkt dat de vraag draait om het ondersteunen van klanten in het wijzen op de verantwoordelijkheden van netbeheerders, mogelijk door middel van juridische steun. Ze geeft aan dat de provincie zich voornamelijk richt op het overleg met netbeheerders om de mogelijkheden voor het oplossen van netcongestie te verkennen, in plaats van directe juridische ondersteuning aan klanten te bieden. **Gedeputeerde Kocken belooft een schriftelijke**

865

870 reactie te geven om duidelijk te maken of de provincie wel of geen juridische ondersteuning biedt in dergelijke situaties.

De heer **Klein** (CU) beveelt deze podcast van Studio Energie van twee weken geleden van harte aan, omdat het veel inzichten gaf.

875

8 B-agenda Gezondheid en Milieu (agendapunten 8b1 en 8b2 gevoegd behandelen)

8.a Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 29 januari 2024

880 Voor dit agendapunt hebben zich voorafgaand aan de vergadering drie sprekers aangemeld. De sprekers krijgen ieder vijf minuten spreektijd.

885 De heer **Huitema**, wonend in Castricum en afgestudeerd jurist in Staats- en bestuursrecht, spreekt zijn zorgen uit over de uitstoot van Tata Steel en bekritiseert de provinciale aanpak rondom dit dossier. Hij benadrukt dat de provincie als wetgevend orgaan een belangrijke rol heeft in het handhaven, aanscherpen, intrekken of verlenen van vergunningen, maar constateert een gebrek aan actie in de handhaving tegenover Tata Steel. De heer Huitema wijst op diverse bewijzen van milieuovertredingen door Tata Steel, waaronder cameratoezicht en rapporten van het RIVM en de OVV. Hij vindt dat de provincie te passief is in dit dossier en te lang wacht op
890 onderzoek naar juridische mogelijkheden omtrent de kooksfabrieken van Tata Steel.

895 De heer Huitema stelt dat de discussies over Tata Steel te vaak verschuiven naar het thema groen staal, een onderwerp waar de provincie volgens hem minder over te zeggen heeft in vergelijking met het Rijk. Hij kritiseert Tata Steel voor het uitblijven van investeringen in groen staal zonder subsidie van het Rijk, terwijl andere Europese staalfabrieken hier wel in investeren. Hij betoogt dat Tata Steel te laat is met hun plannen voor groen staal en dat het argument dat banenverlies voorkomen moet worden door overheidssteun niet opgaat, mede door de economische positie van Nederland en de beschikbaarheid van banen voor werknemers van Tata Steel.

900 De heer Huitema benadrukt een ander belangrijk punt gerelateerd aan Tata Steel, verwijzend naar een bijeenkomst in Beverwijk over de Notitie reikwijdte en detailniveau voor een nieuwe vergunning van het bedrijf. Hij is tevreden dat er in de notitie, dankzij Hugo de Jonge, aandacht is voor de noodzaak van financiële zekerheidstelling voor de sanering van vervuilde grond onder de Omgevingswet. De heer Huitema wijst op de ernst van de vervuiling met zware metalen en
905 andere schadelijke stoffen op het terrein van Tata Steel en het belang dat de vervuiler betaalt voor de sanering.

910 Hij benadrukt dat, om te garanderen dat de sanering plaatsvindt, zelfs als Tata Steel krimpt of vertrekt, er een financiële zekerheid moet worden gesteld. Hij pleit ervoor dat als voorwaarde voor de vergunning, Tata Company in India garant moet staan voor deze sanering. In reactie op zijn vraag hierover tijdens de bijeenkomst antwoordde de omgevingsdienst dat dit een cruciaal punt is waarover op hoog niveau met juristen gesproken wordt.

915 De heer Huitema roept Provinciale Staten op om deze financiële zekerheidstelling als voorwaarde op te nemen in de vergunning, wijzend op de verantwoordelijkheid van de Staten. Hij weerlegt de

vrees voor faillissement van de provincie door rechtszaken bij het intrekken van de vergunning en stelt dat het niet adequaat adresseren van deze kwestie kan resulteren in hoge saneringskosten voor de provincie.

920 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

Mevrouw **Schneemann** (Vlt) bedankt de heer Huitema voor zijn energieke bijdrage en stelt een vraag over zijn kritiek op het naar zijn mening onvoldoende uitvoeren van handhavingstaken door de provincie. Ze geeft aan dat iedereen zijn best doet om deze taken naar behoren uit te voeren en vraagt de heer Huitema naar zijn advies over wat de eerste actie zou moeten zijn als hij

925 in de positie van de Statenleden zou verkeren.

De heer **Huitema** geeft aan dat zijn eerste stap zou zijn om samen te werken met de beste juristen van het land om te onderzoeken wat er mogelijk is binnen de kaders van de nieuwe Omgevingswet, gezondheidsrecht, mensenrechten en bestuursrecht. Hij benadrukt dat er vele juridische gebieden zijn waarbinnen actie ondernomen kan worden en dat er al een lijst met

930 experts klaarstaat die graag willen meedenken. De heer Huitema suggereert dat het belangrijk is om de juiste juridische expertise in te schakelen, aangezien de medewerkers van de omgevingsdienst weliswaar deskundig zijn, maar niet gespecialiseerd in procederen. Hij adviseert om budget vrij te maken zodat Provinciale Staten de gedeputeerde kunnen opdragen deze stappen te ondernemen.

935

De heer **Hanou** (PvdD) bedankt de heer Huitema voor zijn inspraak en stelt twee vragen. Ten eerste vraagt hij of het mogelijk is een vergunning te verlenen zonder dat Tata India garant staat voor de sanering van vervuilde grond. De tweede vraag gaat over de financiële omvang van de

940 van grootte van de benodigde financiële zekerheidstelling voor de sanering, of dit nu om duizenden, miljoenen of zelfs miljarden euro's gaat.

De heer **Huitema** legt uit dat de Omgevingswet vereist dat financiële zekerheid voor de sanering van vervuilde grond op een bepaalde manier wordt geregeld, bijvoorbeeld via een verzekering of een garantstelling. Hij geeft de voorkeur aan een garantstelling, gezien de financiële draagkracht

945 van Tata Corporation. De heer Huitema heeft zelf een schatting gemaakt van de kosten voor de sanering van het 750 hectare grote terrein van Tata Steel, uitgaande van de aanname dat de kosten voor het schoonmaken van een kubieke meter grond tussen de 100 en 250 euro liggen. Bij een saneringsdiepte van vijf meter en een kostprijs van 100 euro per kubieke meter berekent hij de totale kosten op ongeveer 3,7 miljard euro. Bij een diepte van tien meter en een kostprijs

950 van 250 euro per kubieke meter, vanwege de zware vervuiling, schat hij de kosten op ongeveer 18,7 miljard euro.

De heer **Hanou** (PvdD) vraagt ter bevestiging dat dit een indicatie is voor het bedrag waar Tata India garant voor zou moeten staan.

De heer **Huitema** bevestigt dit en voegt toe dat er mogelijk een korting te bedingen valt voor de

955 sanering van een groot gebied zoals de 750 hectare van Tata Steel. Hij suggereert dat er ook gekozen kan worden om een deel van het terrein niet te saneren. Hij benadrukt dat zijn berekeningen indicatief zijn, gemaakt op de achterkant van een bierviltje, en dus een ruwe schatting vormen van de mogelijke kosten voor de sanering.

960 De heer **Teeuwen** (BBB) bedankt de heer Huitema voor zijn inspraak en nodigt hem uit om nog even te blijven voor de bijdrage van BBB, aangezien hun standpunten sterk overeenkomen en ze overwegen een motie in te dienen over dit onderwerp.

965 Hij stelt twee vragen aan de heer Huitema. Ten eerste vraagt hij waarop de heer Huitema zijn
uitspraak baseert dat Tata Steel zelf niet bijdraagt aan de vergroening van het bedrijf. Ten tweede
is hij benieuwd naar de heer Huitema's belangrijkste beweegredenen om zich vanuit Castricum,
dat niet direct naast Tata Steel ligt, sterk te maken voor dit onderwerp.

970 De heer **Huitema** legt uit dat Castricum ongeveer acht kilometer van Tata Steel verwijderd ligt en
benadrukt dat de impact van Tata Steel niet beperkt blijft tot de directe omgeving, met effecten
die zelfs tot in Duitsland merkbaar zijn door onder andere stikstofuitstoot. Hieruit concludeert hij
dat Tata Steel een probleem vormt dat de Nederlandse landsgrenzen overstijgt.

975 Wat betreft de bijdrage van Tata Steel aan de vergroening, stelt de heer Huitema dat de
moedermaatschappij Tata India heeft aangegeven niet te willen investeren in de vergroening van
de IJmuiden-vestiging. Volgens de heer Huitema zou Tata India verwachten dat eventuele
investeringen in vergroening door Nederland zelf betaald moeten worden, terwijl er tegelijkertijd
veel geld vanuit de Nederlandse vestiging naar het moederbedrijf is gegaan. Hierdoor zou Tata
Steel IJmuiden niet over de benodigde financiële middelen beschikken voor dergelijke
investeringen.

980 De heer **Van der Heijden** (D66) dankt de heer Huitema voor zijn inspraak en sluit zich aan bij de
vragen van de fractie van Volt.

985 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) bedankt de heer Huitema voor zijn inspraak en vraagt om
bevestiging van zijn begrip van het standpunt van de heer Huitema. De heer Stulemeijer vat
samen dat de heer Huitema heeft voorgesteld geen vergunning te verlenen aan Tata Steel, tenzij
er een garantie voor een schadevergoedingsbedrag wordt opgenomen voor de sanering van
vervuilde grond. Gezien de hoge bedragen die de heer Huitema noemde, concludeert Stulemeijer
dat dit zou kunnen leiden tot de beslissing van Tata India om de vestiging in IJmuiden te sluiten,
990 en vraagt de heer Huitema of hij deze mogelijke uitkomst anders ziet.

De heer **Huitema** antwoordt dat hij niet kan voorspellen hoe Tata Steel zal reageren op het
voorstel om een garantie voor een schadevergoedingsbedrag op te nemen in de vergunning. Hij
benadrukt dat hij niet in staat is om de toekomstige acties van Tata Steel te voorzien en adviseert
om vooral alert te zijn op deze kwestie.

995 De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt de heer Huitema voor zijn
inspraak.

1000 Mevrouw **Verbrugge** vertegenwoordigt Stichting Gezondheid op 1 en spreekt haar zorgen uit over
de negatieve invloed van Tata Steel op het milieu, met specifieke aandacht voor de problematiek
rondom staalslakken. Ze refereert aan een recent nieuwsitem van de NOS waarin Kamerleden
aandringen op strengere maatregelen tegen het afval van Tata Steel, dat een giftig spoor door
heel Nederland en vooral in de IJmond achterlaat. Mevrouw Verbrugge benadrukt de ernst van de
1005 situatie door de grote hoeveelheid staalslakken die jaarlijks geproduceerd wordt en de risico's die
dit met zich meebrengt voor het water, de bodem en de lucht.

Ze uit haar bezorgdheid over de gevolgen van staalslakken voor de volksgezondheid en het
milieu, waaronder vervuiling met zware metalen en andere giftige stoffen.

1010

De spreker benadrukt dat staalslakken momenteel overal in Nederland en zelfs in België worden toegepast zonder voldoende inzicht in de gevolgen voor de gezondheid en het milieu. Ze pleit voor het opnemen van een meldplicht voor staalslak in de Omgevingsverordening en roept de provincie op om te stoppen met het gebruik van staalslak in weg- en waterbouwprojecten.

1015

Mevrouw Verbrugge stelt voor om een expertmeeting te organiseren om het probleem van staalslakken verder te bespreken en biedt aan om hieraan bij te dragen.

1020

Ze vraagt gedeputeerde Olthof en de Provinciale Staten om actie te ondernemen tegen de problemen veroorzaakt door staalslakken en benadrukt de urgentie van de situatie. Mevrouw Verbrugge hoopt op een positieve reactie en concrete stappen om de impact van staalslakken op het milieu en de volksgezondheid aan te pakken.

De volledige tekst is opgenomen bij de vergaderstukken.

1025

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Hanou** (PvdD) bedankt mevrouw Verbrugge voor haar betoog en vraagt of zij weet of staalslakken in haar omgeving zijn gebruikt, bijvoorbeeld in de wegenbouw.

1030

Mevrouw **Verbrugge** bevestigt dat staalslakken inderdaad in de omgeving zijn toegepast, met specifieke verwijzing naar het Achtermeer bij Beverwijk, waar al veel problemen zoals dode vissen zijn gemeld. Ze deelt informatie van bewoners uit Wijk aan Zee en de IJmond, die aangeven dat staalslakken onder fietspaden en in zogenaamde kunsttuinen liggen, geschenken van Tata Steel die vol staalslakken zitten. Volgens haar liggen staalslakken op veel plekken in de regio.

1035

Mevrouw Verbrugge herhaalt haar voorstel om een expertmeeting te organiseren om de problematiek rond staalslakken te bespreken. Ze wil hiermee bijdragen aan het vinden van oplossingen voor wat zij beschouwt als een immens gevaar voor de omgeving en de volksgezondheid.

1040

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt mevrouw Verbrugge voor haar inspraak.

1045

De heer Öry, van oorsprong kinderarts, spreekt zijn waardering uit voor het opnieuw mogen bijdragen aan de discussie. Hij deelt zijn zorgen over de gezondheid van kinderen in de omgeving van Tata Steel, met name door de luchtvervuiling. Hij is geschokt door de vele incidenten rond Tata Steel, die hij als structureel beschouwt en benadrukt de noodzaak van een serieuze aanpak.

1050

De heer Öry stelt voor om Tata Steel duidelijk te maken dat de vergunning in gevaar is en eist dat binnen een jaar concrete verbeteringen worden doorgevoerd. Hij suggereert niet direct de WHO-normen als eis te stellen, maar wel een lijst van belangrijke verbeterpunten op te stellen. Als Tata Steel hier niet binnen een jaar aan voldoet, zou de vergunning voor de meest vervuilende onderdelen, zoals de kookgasfabriek 2, ingetrokken moeten worden.

1055

Hij verwijst naar een artikel in de Volkskrant over strafrecht en benadrukt het belang van actie uit liefde voor de kinderen, waarbij Tata Steel verantwoordelijk moet worden gehouden voor het

lozen van bewezen kankerverwekkende stoffen. De heer Öry corrigeert ook de beweringen over verbeterde luchtkwaliteit door Tata Steel, die hij betwist op basis van emissieregistraties.

1060 De heer Öry biedt aan mee te denken over een eenvoudige lijst van eisen voor Tata Steel en benadrukt het belang van wijsheid en liefde in het nemen van beslissingen over de vergunning.

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen zijn en dankt de heer Öry voor zijn inspraak.

1065 *Schorsing van 20.45 tot 21.02 uur.*

8.a Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 29 januari 2024 (vervolg)

Toelichting:

1070 *Het College van Gedeputeerde Staten informeert de commissie Leefomgeving tweemaandelijks over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, VTH (Toezicht en Handhaving) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals. De commissieleden kunnen de brief (deze is opgenomen in de bijlagen onder agendapunt 11.c) met elkaar en gedeputeerde Olthof bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of*
1075 *de volgende moties als afgedaan beschouwd kunnen worden:*

- *M252-2022 Borgen dat 50% reductie PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten;*
- *M192-2023 Zorgvuldige check op claims van Tata.*

1080 *Eerste termijn commissie*

De heer **Hanou** (PvdD) benadrukt nogmaals de problematiek rond Tata Steel, met specifieke aandacht voor een paar punten.

1085 Hij wijst erop dat er momenteel een derde last onder dwangsom loopt met betrekking tot ongare cokes. De heer Hanou stelt dat als de meldingen van omwonenden en Greenpeace serieus waren genomen, deze last onder dwangsom reeds zou zijn afgelopen. Hij vraagt of Gedeputeerde Staten, na het vollopen van deze dwangsommen, overwegen de vergunning voor kookgasfabriek 2 in te trekken. Dit vanwege het duidelijke bewijs dat kookgasfabriek 2 niet voldoet aan de eisen van de best beschikbare technieken, specifiek de eis dat het ontstaan van rauwe cokes te allen
1090 tijde vermeden moet worden.

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt de heer Hanou om verduidelijking over zijn opmerking dat "als de zorgen van de omwonenden serieus waren genomen".

1095 De heer **Hanou** (PvdD) verduidelijkt dat omwonenden van Tata Steel regelmatig waarnemingen rapporteren die wijzen op problemen, maar dat er naar zijn weten niet altijd handhavend wordt opgetreden of een last onder dwangsom wordt opgelegd naar aanleiding van deze meldingen.

1100 De heer **Van der Heijden** (D66) deelt mee dat ze onlangs op uitnodiging bij de OD NZKG (Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied) waren, waar werd uitgelegd dat waarnemingen van omwonenden niet altijd leiden tot het opleggen van een dwangsom. Dit komt omdat soms de

waarnemingen niet overeenkomen met de feiten. Hij vraagt wat de mening van Partij voor de Dieren hierover is.

1105 De heer **Hanou** (PvdD) geeft aan dat hij zelf niet kan beoordelen of waarnemingen correct zijn of niet. Hij vertrouwt erop dat de omgevingsdienst hier een adequaat antwoord op heeft. Echter, zoals recentelijk is gebleken, leidt intensiever toezicht tot meer handhavingsacties of tot een toename in meldingen. De heer Hanou suggereert dat dit aspect mogelijk nog scherper onderzocht kan worden.

1110 De heer **Van der Heijden** (D66) wijst op een mogelijke tegenstrijdigheid in de uitspraken van de heer Hanou. Als de heer Hanou erkent dat de waarnemingen van de Omgevingsdienst correct zijn, lijkt zijn eerdere opmerking dat de omwonenden niet serieus worden genomen niet te kloppen. Volgens de heer Van der Heijden worden omwonenden wel serieus genomen; de
1115 Omgevingsdienst beoordeelt hun meldingen en besluit vervolgens of er gehandhaafd wordt of niet. Hij vraagt Hanou hoe hij dit ziet en om zijn visie hierop te geven.

De heer **Hanou** (PvdD) blijft bij zijn standpunt dat er meer correcte waarnemingen door omwonenden worden gedaan dan waar daadwerkelijk op wordt gehandhaafd.

1120 De heer Hanou vervolgt zijn inbreng.

De heer Hanou adresseert de vertraging van het rapport over het mogelijk intrekken van de vergunning voor de kookgasfabrieken. Ondanks meerdere keren uitstellen zou het rapport
1125 oorspronkelijk in het vierde kwartaal van 2023 worden gepresenteerd, maar dit is verschoven naar het tweede kwartaal van 2024. Hij vraagt wanneer het rapport exact verwacht kan worden binnen het eerste kwartaal.

De metingen van de diffuse gasemissies van kookgasfabriek 2 zijn nog niet afgerond als gevolg
1130 van weersomstandigheden. De heer Hanou vraagt zich af wanneer deze resultaten verwacht kunnen worden.

Er is zorg over de voortdurende bodemvervuiling door de opslag van staalslakken op het terrein van Tata Steel. De heer Hanou vraagt hoe dit mogelijk is, gezien de wettelijke voorschriften om
1135 bodemvervuiling te voorkomen.

In de brief staat dat conclusies van best beschikbare technieken, die al tien jaar oud zijn, recent pas zijn geïmplementeerd. Hij vraagt waarom dit zo lang heeft geduurd en welke implementaties nog steeds lopen.

1140 De heer Hanou bespreekt de moties die het college opdragen te onderzoeken of Tata Steel de belofte van een 50% reductie van PAK's heeft nagekomen. Hij merkt op dat uit de controle van het elektronisch milieujarverslag blijkt dat deze reductie niet is behaald en benadrukt de noodzaak van eigen metingen. De moties kunnen wat betreft de Partij voor de Dieren niet als
1145 afgedaan worden beschouwd.

Hanou vraagt om deze punten serieus te nemen en actie te ondernemen, met name op het gebied van metingen en de naleving van milieuvoorschriften door Tata Steel.

1150 Mevrouw **Gordijn** (JA21) spreekt haar waardering uit voor het overzicht dat door de gedeputeerde is gegeven, met name met betrekking tot de activiteiten van de Omgevingsdiensten rond Tata Steel. Ze brengt haar zorgen naar voren over onjuiste metingen na de kalibratie bij kooksfabriek 1 en benadrukt het belang van accurate metingen rondom de kooksfabrieken.

1155 Ze wijst op de toename van BaP-emissies (benzo(a)pyreen, een belangrijk polycyclisch aromatische koolwaterstof – PAK) vanuit kookgasfabriek 2, zoals gebleken uit emissiemetingen door de omgevingsdienst. Mevrouw Gordijn vraagt de gedeputeerde naar zijn visie op deze toename en of hij het met JA21 eens is dat de metingen een ander beeld laten zien dan wat Tata Steel rapporteert in de e-MJV (elektronische Milieujaarverslagen) en andere berekeningen.

1160 Verder vraagt ze aandacht voor de problematiek rond staalslakken en de opslag ervan, met name vanwege de blijvende uitloging van zware metalen die de pH van het grondwater beïnvloeden. Ze wijst op de mogelijkheid dat de productie van staalslakken toeneemt binnen de groen staalroute en benadrukt het belang van een zorgvuldige afhandeling om grondwatervervuiling te voorkomen.

1165 Tot slot geeft mevrouw Gordijn aan dat de moties wat JA21 betreft als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1170 De heer **Faassen** (50PLUS) reageert op de brief en merkt op dat er een zekere stroefheid tussen de partijen waarneembaar is, iets waar hij bij agendapunt 8.b dieper op in wil gaan.

Hij brengt het onderwerp Givaudan ter sprake en vraagt om een terugkoppeling van het constructieve gesprek dat heeft plaatsgevonden, inclusief een eventuele tijdlijn voor het onderzoek.

1175 Bij kookgasfabriek 1 wordt de installatie van een actieve koolfilter genoemd als typisch voorbeeld van hoe zaken stroef kunnen lopen. De heer Faassen merkt op dat aanvullingen op de installatie, zoals twee intermediate bulkcontainers, niet in de vergunningsaanvraag vermeld zijn en daarom niet vergund zijn. Hij vraagt zich af waarom deze zaken niet eenvoudig samen opgelost kunnen worden.

De heer Faassen uit ook zijn bezorgdheid over de wijze waarop statistieken worden gepresenteerd in de brief. Er wordt gesteld dat het totaal aantal PAK's tussen 2019 en 2022 met 36 procent is afgenomen, wat hoopvol klinkt. Echter, hij wijst op het feit dat benzo(a)pyreen, een bewezen zeer kankerverwekkende stof, juist is toegenomen met veertien procent in dezelfde periode, terwijl de afname van Naft (een andere PAK) met 36 procent wordt benadrukt. De heer Faassen bekritiseert dat enkel de kilogrammen zijn vergeleken, zonder rekening te houden met de individuele impact van de PAK's op de gezondheid. Hij vraagt om een reactie op deze kwestie.

1180 De heer **Van der Heijden** (D66) bedankt de gedeputeerde en de ambtelijke organisatie voor het omvangrijke werk dat is verricht om negentien pagina's met informatie aan te leveren.

De heer Van der Heijden sluit zich aan bij de zorgen van mevrouw Gordijn over de kalibratieproblemen.

1195

Na meerdere brieven over dit onderwerp behandeld te hebben, stelt de heer Van der Heijden een vraag over de praktische toepasbaarheid van deze informatie. Hij vraagt de gedeputeerde om toe te lichten of deze informatie de Provinciale Staten extra instrumenten biedt, anders dan alleen
1200 inzicht in de voortdurende problemen. Specifiek is hij geïnteresseerd of er naast beter begrip van de situatie ook andere acties ondernomen kunnen worden om de situatie te verbeteren.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) dankt de gedeputeerde en de organisatie voor de uitgebreide brief en stelt een aantal vragen:

- 1205 1. Ze vraagt hoe de nieuw geïnstalleerde camera zich verhoudt tot de camera van omwonenden, specifiek of deze in dezelfde hoek staat en of dezelfde zaken waargenomen kunnen worden. Ze hoopt dat omwonenden uiteindelijk niet meer zelf meldingen hoeven te doen als de camera's van de Omgevingsdiensten dezelfde overtredingen kunnen registreren.
- 1210 2. Er is een opmerking over Tata Steel die beelden slechts beperkt hoeft op te slaan, wat controle op overtredingen bemoeilijkt. Ze vraagt of het mogelijk is de opslagperiode van deze beelden te verlengen.
- 1215 3. Mevrouw Schneemann is het niet eens met het voorstel om motie M192–2023 af te doen die oproept om niet uitsluitend af te gaan op de data die Tata Steel levert in het elektronisch Milieujaarverslag (e-MJV). Ze benadrukt dat er een uitgebreid verslag is, maar dat het afdoen van de motie de inhoud teniet zou doen.
- 1220 4. Mevrouw Schneemann vraagt over de vermindering van de naftaleenuitstoot, specifiek of dit is gebaseerd op berekeningen of daadwerkelijke metingen, na maatregelen bij de rookgasreiniging.
5. Voor het al dan niet afdoen van motie M252–2022 volgt Volt de mening van andere partijen, gezien deze motie is aangenomen voordat Volt in de Staten zat.

De heer **Wagelaar** (PvdA) brengt drie punten naar voren:

- 1225 1. Net als de Partij voor de Dieren, kijkt de PvdA uit naar het onderzoek naar het intrekken van de vergunning van de kookgasfabrieken. De heer Wagelaar vraagt de gedeputeerde om een preciezere indicatie van wanneer dit onderzoek verwacht kan worden en in welke vorm de resultaten gepresenteerd zullen worden, zoals in de vorm van een uitgebreid rapport of een besluit van de omgevingsdienst.
- 1230 2. De moties riepen op tot het gebruik van onafhankelijke data in plaats van te vertrouwen op data uit het e-MJV van Tata Steel. De heer Wagelaar is benieuwd naar de mening van de gedeputeerde over deze kwestie voordat de PvdA besluit of zij de motie als afgedaan beschouwen.
- 1235 3. Het onderwerp staalslakken en de suggestie om in de Omgevingsverordening op te nemen dat het gebruik van deze stof in de provincie ongewenst is, trok de aandacht van de Partij van de Arbeid. De heer Wagelaar geeft aan niet voldoende in de technische details van de Omgevingsverordening te zitten om te beoordelen of dit mogelijk is, maar is geïnteresseerd in hoe de gedeputeerde tegen deze optie aankijkt.

De heer **Klein** (CU) richt zich op het onderwerp van continue stofmonitoring bij Tata Steel op pagina vier van de VTH-brief. Hij refereert aan een zitting bij de HAC waarbij Tata Steel in het
1240 ongelijk is gesteld. Hij vermeldt dat de begunstigingstermijn is verlengd tot 12 februari en vraagt naar de huidige stand van zaken. Hij wil weten of er beroep is aangetekend tegen de uitspraak en of de situatie rondom de stofmonitoring inmiddels is verbeterd of opgelost.

- 1245 Statenlid **Laport** (GL) uit waardering voor de informatieve VTH-brief en benadrukt de interesse in de ontwikkelingen rond bedrijven zoals Givaudan, ICL Fertilizers, en Ketjen. Hij merkt op dat Tata Steel vaak negatief naar voren komt, zoals beschreven in de VTH-brief. De Omgevingsdienst houdt intensief toezicht op Tata Steel. Dit toezicht onthult dat Tata Steel regelmatig probeert onder maatregelen uit te komen door juridische procedures en bezwaren, terwijl ook overtreedingen worden geconstateerd zoals te hoge emissies en het aanleveren van onjuiste of
- 1250 oncontroleerbare gegevens. Statenlid Laport spreekt de frustratie uit over deze situatie en vraagt zich af of de provincie en de omgevingsdienst meer juridische mogelijkheden hebben. Hij is specifiek geïnteresseerd in de situatie rond de sluiting van kookgasfabriek 2 en vraagt wanneer hierover een rapport verschijnt.
- 1255 Ook is hij benieuwd naar de mening van de gedeputeerde over de inbreng die is gedaan op de afdoening van de moties. Op basis van die reactie zal GroenLinks haar mening vormen of deze moties als afgehandeld kunnen worden beschouwd.
- 1260 De heer **Dijksen** (SP) sluit zich aan bij de zienswijze van de Partij voor de Dieren en is van mening dat de moties niet als afgedaan kunnen worden beschouwd.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

- 1265 Gedeputeerde **Olthof** sluit zich aan bij de heer Van der Heijden over de kwestie van meldingen door bewoners over uitstoot, die niet per definitie wijzen op ongerecycled cokes. De Omgevingsdienst onderzoekt dergelijke meldingen zorgvuldig, wat veel tijd kost. Er zijn al meerdere lasten onder dwangsom uitgevaardigd. De gedeputeerde benadrukt het belang van de camera's van bewoners en meldt dat er een tweede camera is geplaatst voor beter zicht op de kookgasfabrieken, ter ondersteuning van handhavingsacties.
- 1270 Wat betreft de metingen bij de kookgasfabriek, deelt de gedeputeerde de frustratie over de vertraging en licht toe dat de voortgang afhankelijk is van weersomstandigheden, maar ook beïnvloed is door andere problemen. Er is een tweede meting gepland voor diffuse uitstoot bij kookgasfabriek 2. Dit is afhankelijk van de noordenwind. Eerdere pogingen tot meten werden
- 1275 gehinderd door andere werkzaamheden. De gedeputeerde benadrukt dat alles klaarstaat voor de metingen zodra de weersomstandigheden gunstig zijn en dat er afspraken met Tata Steel zijn gemaakt om direct te kunnen handelen.
- 1280 Gedeputeerde Olthof onderschrijft de zorgen over bodemvervuiling door staalslakken, zoals aangekaart door mevrouw Verbrugge en verschillende fracties. Hij wijst op het langdurige gebruik van staalslakken als bouw materiaal in de infrastructuur, wat onder bepaalde omstandigheden tot ernstige problemen kan leiden. Hij vermeldt dat, mede door aandacht in de media, staalslakken bijna niet meer gebruikt worden in de infrastructuur van Noord-Holland en dat het verleden van het gebruik onduidelijk is door gebrek aan registratie. Daarom wordt nu
- 1285 gewerkt aan het registreren van het gebruik van staalslakken bij de Omgevingsdienst NZKG en wordt dit ook voorgesteld bij andere omgevingsdiensten, anticiperend op landelijke regelgeving voor verplichte registratie. Daarnaast wacht hij op een beslissing van de ILNT over de status van staalslakken, wat de situatie zou verduidelijken. Gedeputeerde Olthof wijst erop dat als gevolg hiervan de hoeveelheid staalslakken bij Tata Steel toeneemt en deze naar het buitenland worden

- 1290 geëxporteerd als tijdelijke oplossing, wat het probleem niet oplost maar verplaatst. Hij benadrukt dat staalslakken niet alleen een probleem van Tata Steel zijn, maar wijder verspreid zijn, inclusief import uit Duitsland en België. De omgevingsdienst is actief bezig met het onderzoeken van oplossingen voor het stoppen en saneren van de vervuiling door staalslakken.
- 1295 Gedeputeerde Olthof noemt de implementatie van de BBT-maatregelen, waarvan een groot deel al eerder is uitgevoerd, maar erkent dat er twee maatregelen waren die nog niet geïmplementeerd waren. Hij geeft toe dat deze implementatie veel tijd in beslag heeft genomen en beaamt de kritiek dat dit eerder had moeten gebeuren. Gedeputeerde Olthof vermeldt dat er drie tot vier jaar geleden een actief programma is gestart, waarbij vanuit de provincie extra
- 1300 capaciteit naar de omgevingsdienst is gegaan om de uitvoering van deze maatregelen te versnellen en te verbeteren. Hij benadrukt dat het goed wordt opgepakt door de omgevingsdienst en dat er nauwlettend toezicht wordt gehouden.
- Gedeputeerde Olthof reageert op vragen van JA21 over de toename van BaP (Benzo(a)pyreen) emissies, een kwestie van zorg vanwege de ernstige gezondheidseffecten van deze stof, wat de reden is dat BaP apart wordt genoemd. Hij benadrukt dat ondanks de focus op BaP, de totale emissies met zesendertig procent zijn afgenomen. Gedeputeerde Olthof merkt op dat er geen uitspraak is gedaan over of de door Tata Steel gemelde doelstelling van een reductie van vijftig procent is behaald, omdat de besproken metingen specifiek betrekking hebben op ZZS (Zeer
- 1305 Zorgwekkende Stoffen) van het jaar 2019. In de ZZS-lijst van 2019 was BaP niet op een vergelijkbare manier opgenomen, wat een directe vergelijking moeilijk maakt. Hij waarschuwt voor het trekken van conclusies op basis van deze enkele vergelijking en adviseert om meerdere metingen en jaarverslagen te bekijken om een duidelijk beeld te krijgen van de trend en of er werkelijk een structurele verlaging in de emissies plaatsvindt.
- 1310
- 1315 De heer **Faassen** (50PLUS) vraagt naar de reden voor de opname van specifieke gegevens in een overzicht, omdat volgens hem de suggestie wordt gewekt dat er een aanzienlijke reductie van emissies plaatsvindt.
- 1320 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat in de communicatie naar buiten toe alleen feiten worden gedeeld zoals die gemeten zijn. Hij geeft aan dat er bewust kanttekeningen worden geplaatst bij deze feiten en dat er zeer voorzichtig en terughoudend wordt omgegaan met het doen van uitspraken over of veranderingen structureel zijn. Volgens gedeputeerde Olthof is het belangrijk om over een langere periode metingen te verrichten om betrouwbare conclusies te kunnen
- 1325 trekken. Hij legt uit dat er een duidelijk onderscheid is gemaakt tussen emissies met de grootste impact op de gezondheid en overige emissies, en dat deze informatie op deze manier wordt gepresenteerd om transparantie te bieden. Hij stelt dat door deze informatie niet weg te laten, er juist wordt getracht om een duidelijk en eerlijk beeld te geven van de huidige situatie, anticiperend op vragen over de stand van zaken.
- 1330 De heer **Faassen** (50PLUS) blijft van mening dat het een onvolledige en niet juiste weergave is.
- Gedeputeerde **Olthof** verdedigt de gepresenteerde cijfers en benadrukt dat deze op feiten gebaseerd zijn, afkomstig uit het elektronisch milieujaarverslag. Hij weerlegt de suggestie dat de
- 1335 cijfers niet juist zouden zijn en benadrukt dat het belangrijk is om voorzichtig te zijn met het trekken van directe, harde conclusies op basis van deze gegevens. Gedeputeerde Olthof adviseert

om naar trends over een langere tijd te kijken alvorens conclusies te verbinden aan de verzamelde data.

1340 De heer **Faassen** (50PLUS) begrijpt het standpunt van de gedeputeerde, maar deelt deze niet.

Gedeputeerde **Olthof** bespreekt de rol van de omgevingsdienst in het toezicht houden en handhaven van regelgeving, waarbij soms stroefheid optreedt in de communicatie met bedrijven zoals Givaudan. Hij legt uit dat discussies kunnen ontstaan over de interpretatie van vergunningen en de ruimte die bedrijven krijgen binnen deze vergunningen. Dit kan leiden tot situaties waarin bedrijven overtredingen begaan of bezwaar maken tegen de vergunningen, zoals geïllustreerd met het voorbeeld van Tata Steel.

Specifiek voor Givaudan, vermeldt gedeputeerde Olthof dat er aanvankelijk overeenstemming was bereikt over bepaalde zaken, maar dat de gemeente Gooise Meren vervolgens een bestemmingsplan vaststelde dat conflict veroorzaakte met Givaudan. Ondanks dat er gesprekken gaande zijn tussen Givaudan en Gooise Meren om het probleem op te lossen, benadrukt hij het belang van het waarborgen van de rechtspositie van de omgevingsdienst en de provincie. Gedeputeerde Olthof reflecteert op de onwenselijkheid van conflicten tussen overheidsinstanties, maar erkent dat het soms noodzakelijk is om bepaalde instrumenten in te zetten om de positie te handhaven, wat kan leiden tot 'schuring'. Hij sluit optimistisch af met de gedachte dat uit deze wrijving ook iets positiefs kan voortkomen.

Gedeputeerde Olthof bevestigt dat er zorgen zijn over de kalibratie en geeft aan dat dit ook blijkt uit de documenten waarin vermeld staat dat zij deze zorgen delen. Hij benadrukt dat ze niet alleen de situatie nauwlettend in de gaten houden, maar ook actief handelen om deze kwestie aan te pakken.

Gedeputeerde Olthof geeft aan dat ze nog uitzoeken wat de exacte mogelijkheden zijn voor het verlengen van de opslag van camerabeelden, omdat het op dit moment lijkt dat dit niet mogelijk is, maar wil hierover meer zekerheid verkrijgen. Zodra er meer duidelijkheid is, zal hij deze informatie delen.

Wat betreft de afname van naftaleen, merkt hij op dat dit gebaseerd is op metingen uitgevoerd door Tata Steel zelf. Er is gecontroleerd of deze metingen op de juiste wijze zijn uitgevoerd, waarbij gekeken is naar de gebruikte methoden. Deze zijn akkoord bevonden, wat impliceert dat de gerapporteerde afname van naftaleen gebaseerd is op gevalideerde metingen.

Gedeputeerde Olthof noemt vervolgens de situatie rondom kookgasfabriek 2, die door meerdere fracties is aangekaart. Hij geeft aan dat hij graag had gezien dat de situatie eerder was aangepakt. Er zijn reeds drie lasten onder dwangsom opgelegd aan de fabriek, wat leidde tot de vraag of er voldoende grond is voor het intrekken van de vergunning. De invoering van de Omgevingswet zou mogelijk meer ruimte bieden voor dergelijke acties. Gedeputeerde Olthof meldt dat hij recent is geïnformeerd over het proces en dat de Omgevingsdienst bezig is met afronden van de beoordeling of de vergunning ingetrokken kan worden. Hij verwacht begin tweede kwartaal hierover meer te kunnen melden.

1385 Het proces wordt omschreven als zeer complex, waarbij de beste juristen van Nederland betrokken zijn om een zorgvuldige toetsing te waarborgen. Er wordt benadrukt dat er niet overhaast te werk wordt gegaan. Gedeputeerde Olthof tempert de verwachtingen over de omvang van de rapportage van de Omgevingsdienst; er zal geen uitvoerig rapport komen, maar wel een toetsing en onderzoek naar de mogelijke gevolgen voor de vergunning.

1390 Gedeputeerde Olthof bespreekt de voortgang in de kwestie van continue stofmonitoring. Hij deelt mee dat er overeenstemming is bereikt door de omgevingsdienst over de wijze waarop de monitoring uitgevoerd zal worden, specifiek gericht op stof, als gevolg van een beroepsuitspraak. Dit betekent een stap voorwaarts in het toezicht op en de handhaving van milieunormen betreffende stofemissies.

1395 Gedeputeerde Olthof reageert op een vraag van GroenLinks over de mogelijkheden voor juridische actie. Hij erkent dat deze vraag vaak gesteld wordt en merkt op dat hoewel vaak gesuggereerd wordt dat er meer mogelijkheden zijn, het concreet benoemen van deze mogelijkheden uitblijft. Gedeputeerde Olthof verzekert dat zowel hijzelf als zijn team dagelijks actief zoeken naar manieren om de omgeving schoner en gezonder te maken, en dat ze zeker niet passief zijn.

1405 Statenlid **Laport** (GL) legt uit dat hij, hoewel geen jurist, gelooft dat de nieuwe Omgevingswet mogelijkheden biedt voor een actievere rol van juristen bij de omgevingsdiensten. Hij benadrukt dat gezondheid een centraal element is in de nieuwe wetgeving, wat juristen de kans geeft om proactiever op te treden in plaats van zich uitsluitend te richten op toezicht en naleving van regels. Statenlid Laport vraagt om meer duidelijkheid over wat er juridisch gezien meer mogelijk is sinds de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024, met de verwachting dat dit nieuwe kansen biedt voor het verbeteren van de omgevingskwaliteit.

1410 Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat er binnen de kaders van de nieuwe Omgevingswet onderzocht wordt welke extra mogelijkheden de Omgevingswet biedt en waar die mogelijkheden liggen, zullen ze worden benut. Hij geeft aan dat de invoering van de Omgevingswet inderdaad nieuwe inzichten biedt, maar benadrukt dat de milieuwetgeving zelf onveranderd is gebleven.

1415 Gedeputeerde Olthof gaat tot slot in op het afhandelen van moties, specifiek motie M192–2023 en motie M252–2022. Hij vindt de inbreng ten aanzien van motie M192–2023 ingewikkeld omdat er eerder via een motie besloten is dat er geen conclusies getrokken mogen worden over het al dan niet behalen van een reductie van 50% door Tata Steel op basis van het e-MJV. Ondanks dat er op basis van harde cijfers geconstateerd wordt wat de feiten zijn, geven fracties aan dat de motie niet kan worden afgedaan.

1425 Bij motie M252–2022 merkt hij op dat er vorig jaar op basis van het e-MJV een trend waargenomen is. Er werd echter aangegeven dat deze gegevens niet gebruikt mogen worden om te beoordelen of Tata Steel een reductie van 50% in de uitstoot van PAK's heeft bereikt. Gedeputeerde Olthof ziet geen alternatieve methode om deze reductie op een andere manier te meten, gezien de complexiteit en het aantal uitstootbronnen. Hij benadrukt dat het niet de bedoeling kan zijn dat Tata Steel claims maakt die vervolgens door de provincie met veel moeite geverifieerd moeten worden, wat hij als een omgekeerde wereld beschouwt.

1430 De heer **Klein** (CU) wijst erop dat het niet trekken van conclusies op basis van het e-MJV gezien moet worden als een doorlopend principe en niet als een eenmalige actie. Hij benadrukt dat dit onderdeel moet zijn van staand beleid.

1435 Gedeputeerde **Olthof** stemt in met de opmerking van de heer Klein en vraagt wat er dan van hem verwacht wordt. Hij geeft aan dat als de bedoeling is dat de motie als staand beleid wordt beschouwd, dit betekent dat deze benadering voor de komende tien tot twintig jaar gehandhaafd blijft. Olthof bevestigt dat er op basis van het elektronisch milieujaarverslag (e-MJV) geen conclusies zullen worden verbonden en dat dit de komende jaren ook niet zal gebeuren zolang de motie van kracht is. Hij benadrukt dat hij niet van plan is zich in de toekomst aan conclusies
1440 te wagen op basis van het e-MJV.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt of gedeputeerde Olthof hiermee toezegt dat hij dat niet gaat doen.

1445 Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat dit een toezegging is dat hij de motie gaat uitvoeren.

Tweede termijn commissie

De heer **Roosendaal** (VVD) bedankt de gedeputeerde voor de uitleg over de moties en steunt het voorstel om deze als afgehandeld te beschouwen. Vervolgens brengt hij een vraag naar voren
1450 over de impact van aangescherpte definities, specifiek het gebruik van het woord 'significant' in relatie tot 'ongewone voorvallen'. Hij vraagt zich af of, wanneer deze term verder wordt uitgewerkt, dit zal leiden tot een toename van het aantal als ongewoon geclassificeerde voorvallen, met name door de nadruk op gezondheidsaspecten. Daarbij is hij benieuwd naar de implicaties hiervan voor vergunningsverlening en handhaving.

1455 De heer **Hanou** (PvdD) reflecteert op de eerdere opmerkingen van Statenlid Laport over de Omgevingswet en de rol van gezondheid daarin. Sinds de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 benadrukt hij dat gezondheid een centraal uitgangspunt moet zijn bij het bepalen van de vergunde milieuruimte. Bovendien moet het bevoegd gezag passende en preventieve
1460 maatregelen nemen ter bescherming van de gezondheid. Hij is geïnteresseerd in hoe de gedeputeerde dit principe toepast in de praktijk en wat de implicaties zijn voor de vergunde milieuruimte.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

1465 Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vraag van de heer Roosendaal over het gebruik van het woord 'significant' en geeft aan dat hij nog geen concrete uitspraak kan doen over de implicaties hiervan. De reden hiervoor is dat de definitie van 'significant' nog nader gespecificeerd moet worden. Zonder een duidelijke specificatie van deze term kan de gedeputeerde niet inschatten wat de effecten zullen zijn op de identificatie van ongewone voorvallen en de daaruit
1470 voortvloeiende handelingen in termen van vergunningsverlening of handhaving.

De heer **Roosendaal** (VVD) is geïnteresseerd in de timing van wanneer er meer duidelijkheid zal zijn over het woord 'significant'. Hij vraagt of de gedeputeerde proactief terug kan komen op dit onderwerp in de commissie. Zijn verwachting, gebaseerd op de presentaties die hij heeft
1475 gehoord, is dat aspecten gerelateerd aan volksgezondheid een zwaardere weging zullen krijgen, wat mogelijk invloed heeft op vergunningsverlening en handhaving.

1480 Gedeputeerde **Olthof** laat de interpretatie voor rekening van de heer Roosendaal. Wel doet
gedeputeerde Olthof de toezegging om de commissie te informeren zodra er meer duidelijkheid
is over het gebruik en de definitie van het woord 'significant', in lijn met de vraag om actief terug
te komen op dit onderwerp.

1485 De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. Op basis van een gewogen
peiling constateert de voorzitter dat:

- M252–2022 Borgen dat 50% reductie PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt
gemeten als afgedaan kan worden beschouwd;
- M192–2023 Zorgvuldige check op claims van Tata als afgedaan kan worden beschouwd.

1490 De afdoening zal via het Presidium naar de Provinciale Statenvergadering van 4 maart 2024
worden doorgeleid.

8.b.1 Vaststelling Programma Tata Steel 2024–2030

1495 **8.b.2 Betrekken bij 8 b1: Tata Steel brief Voortgang Groen staal en Roadmap plus (B-agenda
Leefomgeving 15–02–2024)**

De agendapunten 8.b.1 en 8.b.2 worden gevoegd behandeld.

Toelichting:

1500 *De provincie en de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen hebben het geactualiseerde
Programma Tata Steel 2024–2030: 'Een gezondere en veilige IJmond door een schoner en
duurzaam Tata Steel' vastgesteld. Dit programma richt zich op het zoveel mogelijk verminderen
van de negatieve effecten van Tata Steel op de gezondheid en veiligheid in de IJmond. De
commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde het programma bespreken. De brief van
Tata Steel brief Voortgang Groen staal en Roadmap plus (ag.p. 82b) kan daarbij worden
betrokken.*

1505 *Eerste termijn commissie*

1510 De heer **Wagelaar** (PvdA) haalt een belangrijk punt aan met betrekking tot het overheidsbeleid,
met name in de context van het leefomgevingsbeleid. Het citaat uit het rapport "Systeemfalen in
het Leefomgevingsbeleid" van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur illustreert een
neiging binnen het beleid om zich te richten op een beperkt deel van de problematiek of alleen
op de initiële stappen. Dit kan leiden tot een situatie waarin middelen als doel op zich worden
gezien, waardoor het grotere geheel en de lange termijnvisie uit het oog verloren kunnen
worden.

1515 De specifieke zorg is hoe deze benadering zich manifesteert in de aanpak van de problemen
rond Tata Steel. Er wordt opgemerkt dat hoewel er veel belangrijke acties in het programma
staan, er een gebrek is aan een overkoepelend doel of visie voor de toekomst, met name wat men
hoopt te hebben bereikt tegen 2030. Het enige concrete doel dat wordt genoemd, is de sluiting
van de kookgasfabriek 2 en hoogoven 7, maar dit doel is afhankelijk van de bereidwilligheid en
1520 capaciteit van Tata Steel, aangezien het niet wettelijk afdwingbaar is.

De heer Wagelaar brengt ook de complexiteit naar voren van wat als 'gezond genoeg' wordt
beschouwd, een vraag die niet enkel door de provincie beantwoord kan worden. De heer

1525 Wagelaar refereert aan de discussienota 'Een gezonde leefomgeving voor alle Noord-Hollanders' waarin een voorzet wordt gegeven voor het beantwoorden van deze vraag en dringt aan op duidelijkheid over hoe en wanneer de gedeputeerde deze kwestie wil adresseren. Het doel is om impasses te doorbreken door een duidelijke lange termijnvisie of een 'stip op de horizon' te stellen, zoals aanbevolen door de Raad voor de Leefomgeving.

1530 De heer **Roosendaal** (VVD) toont zijn verbazing over de opmerking dat het doel van de frequente discussies over Tata Steel niet duidelijk zou zijn. Hij benadrukt dat het uiteindelijke doel de verduurzaming van de industrie is, met een specifieke focus op het realiseren van groen staal. Dit streven is niet alleen gericht op het beschermen van de volksgezondheid en het behouden van werkgelegenheid, maar ook op het verminderen van de geopolitieke afhankelijkheid van
1535 staalimport uit andere delen van de wereld.

De heer **Wagelaar** (PvdA) erkent dat het overkoepelende doel van de discussies rondom Tata Steel duidelijk is, maar hij brengt naar voren dat het onduidelijk blijft wat de provincie specifiek in het jaar 2030 hoopt te bereiken, vooral nu de focus van het programma is versmald tot dit jaar, in
1540 plaats van ook 2050 als tijdshorizon te hanteren. Hij wijst op de geplande sluiting van twee fabrieken als een stap in het proces, maar benadrukt dat dit alleen niet voldoende zal zijn om de regio IJmond gezonder te maken. Hij vraagt zich af welke specifieke stappen de provincie kan en zal zetten om de gestelde doelen te bereiken en welke richting men op kan gaan om zowel de industrie te verduurzamen als de gezondheid en werkgelegenheid in de regio te verbeteren.

1545 Mevrouw **Schneemann** (Volt) verwijst naar het coalitieakkoord, waarin staat dat de provincie in 2050 klimaatneutraal moet zijn. Ze stelt dat dit doel, inclusief het realiseren van een gezonde leefomgeving, gezien kan worden als het hogere doel waarnaar gestreefd wordt.

1550 De heer **Wagelaar** (PvdA) verduidelijkt zijn standpunt door aan te geven dat hoewel het algemene richtinggevendende doel bekend is, het specifieke eindresultaat dat in 2030 bereikt moet zijn, onduidelijk blijft binnen het huidige programma. Hij erkent dat er vier sporen met diverse acties zijn opgesteld om de nadelige effecten zoveel mogelijk te verbeteren, maar mist duidelijkheid over wat concreet opgeleverd moet worden. Deze onduidelijkheid maakt het moeilijk, vooral met
1555 betrekking tot het vierde spoor van het programma dat gericht is op het terugbrengen van vertrouwen. Hij benadrukt dat 2030 vaak wordt genoemd als een belangrijk jaar voor verbeteringen in de IJmond, maar dat het onduidelijk is welke resultaten de provincie concreet kan en mag verwachten, gezien de juridische beperkingen. De heer Wagelaar benadrukt het belang van realistische doelstellingen om geen valse verwachtingen te scheppen. Hoewel hij
1560 tevreden is met de voorgestelde acties en richtingen in het programma, vraagt hij om meer duidelijkheid over de verwachte resultaten voor 2030 en hoe deze vastgelegd kunnen worden.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) benadrukt de noodzaak voor een versnelde vergroening en schoner maken van Tata Steel, met erkenning van de complexiteit die deze uitdaging met zich meebrengt
1565 voor de provincie Noord-Holland. Ze benadrukt dat dit een gezamenlijke inspanning vereist met het Rijk en andere betrokken partijen. De focus ligt op het voortzetten van inspanningen om de vergroening zo snel mogelijk te realiseren, terwijl ook de Omgevingsdienst haar werk goed kan blijven doen en er goed overleg met het Rijk plaatsvindt. Mevrouw Schneemann uit ook haar verbazing over het verkorte participatietraject van de NRD, maar merkt op dat de heer Van der
1570 Heijden van D66 hier later op terug zal komen.

Ze stelt heeft de volgende vragen:

- 1575 • Er ligt een focus op groen staal en met name CO₂-neutraal staal. De vraag is waarom de nadruk ligt op CO₂-neutraal staal en of dit betrekking heeft op de emissies van scope 1, 2 en 3.
- 1580 • Verder vraagt ze wat er gebeurt als het maximale aantal van vijftien lasten onder dwangsom bereikt is en of er dan een nieuw traject start. Er is immers nog geen uitsluitsel over de sluiting van kookgasfabriek 2.
- 1585 • Mevrouw Schneemann spreekt haar waardering uit over het initiatief om de vergunningen voor Tata Steel aan te scherpen. Ze stelt echter de vraag hoe het proces van het continu aanscherpen van vergunningen voorkomen kan worden. Ze suggereert of het mogelijk is om in één keer een significante verbetering door te voeren, in plaats van herhaaldelijk kleine aanpassingen te maken.
- 1590 • Er zijn beleidsaders door de provincie in ontwikkeling, specifiek gericht op geur, en er wordt momenteel onderzoek uitgevoerd in dit kader. Ze vraagt wanneer de verwachting is dat dit onderzoek afgerond zal zijn en of de resultaten van dit onderzoek ook aan Provinciale Staten zullen worden gerapporteerd.
- 1595 • In de documentatie wordt vermeld dat de natuurvergunning in 2026 opnieuw bekeken zal worden, vooral in het kader van de stikstofverbindingen. Dit roept vragen op, gezien het significante stikstofprobleem en de uitdagingen rondom het PPLG. De vraag is waarom de herziening uitgesteld wordt tot 2026.
- 1600 • Mevrouw Schneemann uit haar tevredenheid over de vooruitblik in het programma die ook de periode na 2030 omvat. Ze sluit zich aan bij de heer Wagelaar in de opvatting dat 2030 een belangrijk doeljaar is, maar benadrukt dat het werk daarna verdergaat. Ze verwijst naar informatie die in mei 2023 is verstrekt, waarin stond dat de tweede fase van het project oorspronkelijk in 2035 voltooid zou moeten zijn. Dit is inmiddels bijgesteld naar een periode tussen 2035 en 2037. Schneemann vraagt naar de impact van deze vertraging op de algehele projectplanning tot 2045, vooral gezien het feit dat er nu, ruim voor de deadline, al vertraging wordt opgelopen.
- 1605 • In het kader van het Heracless-project van Tata Steel wordt binnenkort een Milieueffectrapportage (MER) verwacht. Er is bezorgdheid over de mogelijke uitkomsten van deze rapportage, met name wat er gebeurt als er een negatief advies wordt gegeven. De vraag rijst of zo'n negatief advies zou kunnen betekenen dat de provincie de vergroeningsinspanningen van Tata Steel zou kunnen blokkeren, wat niet de bedoeling lijkt. Er wordt gevraagd of er een evenwichtige afweging zal worden gemaakt tussen de huidige situatie en de gewenste nieuwe situatie.
- 1610 • De laatste vraag betreft de recent door de Europese Commissie gepresenteerde doelstelling om tegen 2040 een CO₂-reductie van negentig procent te realiseren, als stap naar het bereiken van CO₂-neutraliteit in 2050. Volt is benieuwd naar de mogelijke gevolgen van deze doelstelling voor de Heracless-plannen van Tata Steel.

Statenlid **Laport** (GL) verwijst naar het rapport waarin staat dat Tata Steel blij is met de ontstoffingsinstallatie en de DeNOx-installatie, en erkent dit als een stap in de goede richting. Echter, hij benadrukt een kritische passage op pagina vijftien, waarin staat dat Tata Steel over het algemeen wel voldoet aan de vergunningseisen en wettelijke normen voor luchtkwaliteit, maar

1615 dat voldoen aan deze normen niet noodzakelijkerwijs betekent dat de leefomgeving ook gezond is. Statenlid Laport wijst op de discrepantie tussen het naleven van wettelijke normen en de negatieve impact op de gezondheid van omwonenden. Hij pleit voor strengere regelgeving en een significante rol van de Rijksoverheid in dit proces. Het rapport, voortgekomen uit samenwerking tussen de provincie en de gemeenten Velzen, Heemskerk, en Beverwijk, wordt gezien als een
1620 eerste stap in de juiste richting. Statenlid Laport merkt op dat het nog beter zou zijn geweest als ook de Rijksoverheid direct betrokken was geweest bij het schrijven of meedenken van het rapport, om zo een integrale aanpak van de problematiek rond Tata Steel te bevorderen.

Statenlid Laport refereert aan de vier sporen in het programma die extra aandacht verdienen. Hij
1625 vindt deze sporen goede uitgangspunten, maar merkt op dat er op het gebied van omgeving en communicatie weinig concrete verbeterpunten zijn opgesteld. Volgens hem ligt in de samenwerking tussen de verschillende overheden de sleutel tot succes, waarbij de focus voornamelijk op dit aspect zou moeten liggen. Statenlid Laport benadrukt het belang van samenwerking en het op één lijn krijgen van alle partners, en roept de gedeputeerde op om hier
1630 extra aandacht aan te besteden.

Daarnaast sluit hij zich aan bij de opmerking van de heer Wagelaar over de te sterke focus op het jaar 2030. Hij vindt het jammer dat er tot nu toe voornamelijk naar dit jaartal wordt gekeken, terwijl het ook belangrijk is om te weten welke resultaten er na 2030 behaald kunnen worden.

1635 De heer **Klein** (CU) spreekt zijn waardering uit voor het plan dat in samenwerking met de IJmondgemeenten is opgesteld en benadrukt het belang van het herstellen van vertrouwen, zoals voorgesteld in spoor vier van het plan. Hij suggereert dat er meer concrete stappen nodig zijn om dit doel te bereiken, vooral op het gebied van transparantie. Hij vraagt specifiek naar de
1640 communicatiekanalen die ingezet zullen worden en hoe deze verbeterd kunnen worden. Daarnaast benadrukt hij het belang van empathie tonen naar de burgers en vraagt of de gedeputeerde een duidelijk beeld heeft van de belangen van alle stakeholders om adequaat empathie te kunnen tonen. Verder stipt de heer Klein het belang van consistentie aan voor het vertrouwen. Hij vraagt hoe de provincie kan laten zien dat het verbeteren van de gezondheid van
1645 de inwoners een consistent doel is en hoe de gedeputeerde van plan is een proactieve en langdurige benadering te hanteren in de communicatie en acties om dit doel te bereiken.

De heer Klein brengt vervolgens concrete punten onder de aandacht met betrekking tot het programma, die wederom de focus leggen op het vertrouwen. Hij verwijst naar een brief op
1650 pagina vier waarin staat dat Tata Steel doorgaans binnen de wettelijke kaders opereert, een uitspraak die hij problematisch vindt gezien het feit dat er al drie lasten onder dwangsom zijn uitgevaardigd tegen het bedrijf. Dit roept vragen op over de geloofwaardigheid van de naleving van wettelijke normen door Tata Steel.

1655 Verder stelt de heer Klein vragen over het monitoringsplan, dat gepland staat voor de loop van 2024. Hij geeft aan dat er eigenlijk al een verlangen was om dit plan eerder te hebben en vraagt of het noodzakelijk is om heel 2024 te gebruiken voor de ontwikkeling ervan.

Mevrouw **Middelkoop** (FvD) benadrukt het belang van de gezondheids- en milieuproblematiek in relatie tot Tata Steel en erkent de inspanningen van zowel de omgevingsdiensten als de provincie
1660 op het gebied van handhaving en vergunningsverlening. Ze wijst ook op de inspanningen van

1665 Tata Steel om aan de regelgeving te voldoen en de investering van driehonderd miljoen euro in het Roadmap Plus-programma om schadelijke uitstoot te verminderen. Echter, zij bekritiseert het groenstaalprogramma van het Rijk en de provincie, dat zich richt op het tegengaan van klimaatverandering, en stelt dat dit verschilt van het streven naar schone lucht en de gezondheid van omwonenden.

1670 Mevrouw Middelkoop uit zorgen over de effectiviteit van dergelijke klimaatmaatregelen en de financiële lasten die deze voor Tata Steel met zich meebrengen, gezien de uitdagingen waar het bedrijf al mee kampt, zoals stijgende productiekosten en toegenomen concurrentie. Ze refereert ook aan uitspraken van het ministerie van Economische Zaken over de levensvatbaarheid van Tata Steel in het licht van dreigende CO₂-heffingen, en betoogt dat de eisen van het groenstaalprogramma niet bijdragen aan de oplossing van het klimaatprobleem en mogelijk de continuïteit van Tata Steel in de regio in gevaar brengen.

1675 Mevrouw **Schneemann** (Volt) adresseert de kwestie van stijgende ETS (Emissiehandelssysteem) bedragen en suggereert dat voor Tata Steel het verlagen van de CO₂-uitstoot een eenvoudiger oplossing kan zijn dan het zoeken naar uitzonderingen op de regelgeving.

1680 Mevrouw **Middelkoop** (FvD) brengt naar voren dat haar partij van mening is dat CO₂-heffingen niet nodig zijn. Zij geeft aan dat de uitzonderingen op deze heffingen daarom een relevante factor zijn.

1685 Mevrouw Middelkoop vervolgt haar betoog met zorgen over de financiële haalbaarheid van het groenstaalproject van Tata Steel. Ze benadrukt dat er tot nu toe geen duidelijkheid is over de omvang van de investeringen en de beschikbaarheid van financiering. Ze refereert aan een verzoek van de directeur van Tata Steel aan het Rijk voor een miljard euro ter ondersteuning van dit project. Mevrouw Middelkoop stelt twee specifieke vragen aan de gedeputeerde: ten eerste, of er inzicht is in de totale kosten van het project, en ten tweede, wat de kosten zijn voor het vergunningstraject en het toezicht door de provincie. Ze benadrukt het belang van deze informatie voor het beoordelen van de realistische uitvoerbaarheid van het plan, ondanks haar standpunt dat het project de klimaatverandering niet significant zal tegenhouden.

1695 Mevrouw Middelkoop waardeert de inspanningen van Tata Steel op het gebied van gezondheid en milieu, maar waarschuwt voor het risico van het opleggen van eisen die de levensvatbaarheid van de staalproductie kunnen ondermijnen. Zij haalt een studie van het RIVM aan die concludeert dat Tata Steel de levensverwachting in de IJmond met gemiddeld 2,5 maand verkort, maar ze betoogt dat hierbij onvoldoende rekening is gehouden met de gezondheidswinst die werkgelegenheid met zich meebrengt. Ze maakt een vergelijking met Limburg en de sluiting van de visserijsector in Engeland om te illustreren dat het verlies van werkgelegenheid negatieve gevolgen kan hebben voor de levensverwachting. Mevrouw Middelkoop pleit ervoor om samen met Tata Steel te werken aan verbetering van de volksgezondheid, waarbij ook de positieve impact van werkgelegenheid op de gezondheid in de IJmond erkend wordt.

1705 De heer **Roosendaal** (VVD) reageert op de zorgen van de Partij van de Arbeid over de korte tijdshorizon van het Programma Staal 2024–2030. Hij plaatst dit in een breder kader door te wijzen op het doel van Tata Steel om in 2045 CO₂-neutraal staal te produceren, wat aansluit bij de nationale en provinciale doelstellingen voor 2050. Hij erkent de voortgang die Tata Steel boekt

1710 in het verminderen van uitstoot door hun eigen programma en de Roadmap Plus maatregelen, daarbij niet zeggende dat dit voldoende is.

1715 De heer Roosendaal is het eens met de heer Klein over het belang van het voortzetten van spoor vier, gericht op het herstellen van vertrouwen door onder andere extra cameratoezicht en de voortgang in de vermindering van gevaarlijke stoffenuitstoot. Hij benadrukt de positieve ontwikkeling dat burgers niet langer zelf camera's hoeven op te hangen om nauwkeurige meldingen te krijgen, ook vanuit Tata Steel zelf. De heer Roosendaal uit ook zijn tevredenheid over de verschuiving naar directe waarneming door de overheid om de gezondheidssituatie in de IJmond te verbeteren, kritisch reflecterend op het verleden waarin te veel vertrouwen werd geplaatst in modellen en zelfcertificering.

1720 De heer **Faassen** (50PLUS) stelt een kritische vraag over hoe de vermindering van uitstoot door Tata Steel daadwerkelijk gerealiseerd wordt, vooral in het licht van een rapport van het RIVM dat aangeeft dat de depositieniveaus onveranderd hoog blijven.

1725 De heer **Roosendaal** (VVD) deelt zijn observaties naar aanleiding van een recent bezoek aan Tata Steel, waarbij hij wijst op de inzet van wat hij noemt 'de grootste stofzuiger van Nederland' en andere kostbare maatregelen die recent zijn genomen om de uitstoot van gevaarlijke stoffen te verminderen. Hij spreekt de hoop uit dat deze maatregelen niet alleen voor de buitenwereld zijn uitgevoerd, maar daadwerkelijk zullen leiden tot een vermindering van de uitstoot. De heer
1730 Roosendaal merkt op dat op bepaalde onderdelen de effectiviteit van deze maatregelen al aangetoond wordt. Er is volgens hem wel degelijk voortgang geboekt sinds 2019 op het gebied van uitstootvermindering, lawaaireductie en andere gezondheidseffecten.

1735 De heer Roosendaal refereert vervolgens aan een uitspraak van de gedeputeerde dat de zeer zorgwekkende stoffen zijn afgenomen. De heer Roosendaal vraagt de gedeputeerde deze uitspraak te bevestigen.

1740 De heer Roosendaal uit zijn zorgen over de voortgang van de maatwerkafspraken binnen het Programma Staal 2024–2030, vooral omdat de gedeputeerde had aangekondigd dat de uitkomsten begin dit jaar bekend zouden worden. Deze uitkomsten zijn volgens de heer Roosendaal cruciaal voor het realiseren van de doelstellingen, waaronder het uitschakelen van de twee fabrieken in 2029. Hij waarschuwt dat zonder inzet van de overheid, Tata Steel mogelijk ook niet zal leveren, en benadrukt het belang van zelfreflectie bij de overheid. De heer Roosendaal is vooral benieuwd naar de status van de maatwerkafspraken en vraagt zich af of er zorgen zijn
1745 over de voortgang. Hij koppelt dit aan de mogelijkheid van het verstrekken van financiële middelen als manier om aanvullende eisen te stellen, wat hij ziet als een effectieve methode om een gezondere omgeving in de IJmond en de versnelling van de productie van groen staal te realiseren. Hij merkt op dat er vertraging lijkt te zijn, mogelijk door de formatie op landelijk niveau, en vraagt de gedeputeerde om hierop te reageren.

1750 Daarnaast stelt de heer Roosendaal een vraag over de maatregelen uit het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie, die voornamelijk gericht zijn op ondersteuning van infrastructuur, en vraagt of dit hetzelfde is als staatssteun voor de verduurzaming van de fabriek zelf. De heer Roosendaal heeft namelijk begrepen dat staalfabrieken in het buitenland staatssteun ontvangen
1755 voor verduurzaming.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) uit zijn voorzichtige optimisme over het geactualiseerde programma Tata Steel 2024–2030, waarbij de focus ligt op het verminderen van de uitstoot van fijnstof, stikstofdioxide, PAK's en lood. Hij geeft aan dat, op basis van actuele satellietbeelden van
1760 Copernicus, de bijdrage van Tata Steel aan de NO₂-uitstoot in vergelijking met andere gebieden relatief laag lijkt, met slechts minimale verschillen ten zuiden en ten noorden van Tata Steel, terwijl gebieden zoals Hoek van Holland significant hogere waarden vertonen.

De heer Van Tiggelen bekritiseert ook de term 'CO₂-neutraal', en betoogt dat de menselijke
1765 bijdrage aan de totale CO₂-uitstoot relatief klein is in vergelijking met natuurlijke processen. Hij voert aan dat de natuur verantwoordelijk is voor een aanzienlijk grotere hoeveelheid CO₂-uitstoot per jaar dan de mensheid, en dat pogingen om de uitstoot bij Tata Steel met vijf miljoen ton per jaar te verminderen, in het perspectief van de natuurlijke CO₂-cyclus, weinig impact hebben

1770 De heer **Van der Heijden** (D66) adresseert de heer Van Tiggelen van de PVV met een kritische noot over de logica achter zijn argumentatie. Hij refereert aan een eerder gesprek bij de koffie, waarin Van Tiggelen zijn waardering voor logica uitte, en vraagt hem of hij zijn eigen redenering nog steeds logisch vindt. De heer Van der vraagt naar de concrete relatie tussen de aangehaalde cijfers en de specifieke problemen die zich voordoen bij Tata Steel en meer algemeen in de
1775 IJmond.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) verdedigt zijn focus op CO₂-neutraal en CO₂-reductie in relatie tot Tata Steel, benadrukkend dat dit relevante onderwerpen zijn in de discussie.

1780 Hij refereert vervolgens aan de uitspraak van de Partij van de Arbeid over de discrepantie tussen middel en doel, waarbij hij aanhaalt dat het verminderen van CO₂-uitstoot als middel wordt gezien, maar dat het uiteindelijke doel, het beïnvloeden van het CO₂-gehalte van de atmosfeer, niet bereikt wordt. De heer Van Tiggelen argumenteert dat ondanks pogingen om de uitstoot te verminderen, het CO₂-gehalte op aarde door natuurlijke processen blijft stijgen, iets wat hij ziet
1785 als een normaal verschijnsel tijdens een interglaciaal.

Verder spreekt de heer Van Tiggelen over de voortdurende aanscherping van de vergunningen voor Tata Steel en de focus op emissies en hinderaspecten zoals geluid, grofstof, en geur, als reactie op het RIVM-onderzoek uit 2023. Hoewel hij de nadruk op gezondheid steunt, nuanceert
1790 hij de discussie door te wijzen op de algemene stijging van de gemiddelde levensverwachting en de specifieke situatie in Wijk aan Zee vergeleken met Zandvoort, waar de gemiddelde levensverwachting 2,5 maand korter is. Hij suggereert dat andere factoren, zoals zeelucht en mogelijk de invloed van Schiphol, ook een rol spelen in de gezondheid van de lokale bevolking, en waarschuwt tegen het simplistisch toeschrijven van gezondheidsproblemen aan alleen Tata
1795 Steel.

De heer Van Tiggelen uit zijn waardering voor de intensivering van de samenwerking tussen de provincie, gemeenten, en het Rijk in relatie tot de situatie rond Tata Steel. Hij benadrukt het positieve aspect van deze gezamenlijke inspanning, waarbij het optreden als één overheid niet
1800 alleen prettig is, maar ook zorgt voor meer duidelijkheid in de aanpak en communicatie omtrent de problematiek.

De heer **Hanou** (PvdD) haalt het onderzoek van het RIVM aan, waaruit blijkt dat de DALY's (Disability Adjusted Life Years) met gemiddeld 2,5 maand zijn afgenomen als direct gevolg van de uitstoot door Tata Steel. Hij benadrukt dat dit wetenschappelijk aangetoond is en vraagt of de eerdere opmerkingen van de heer Van Tiggelen bedoeld zijn om de validiteit van dit onderzoek in twijfel te trekken.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) uit zijn scepsis ten opzichte van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) met een woordspeling: 'Rekenen is verdraaid moeilijk, om aan te geven dat hij deze instantie niet serieus neemt. Hij benadrukt dat dit een persoonlijke mening is en niet het standpunt van zijn partij weerspiegelt.

De heer Van Tiggelen vervolgt zijn inbreng en deelt zijn bezorgdheid over het plan om in het proces van het produceren van groenstaal over te stappen van aardgas naar waterstof. Hij benadrukt dat waterstofproductie een dure methode is die in theorie alleen haalbaar is met nagenoeg gratis elektriciteit, iets wat volgens hem in de vlakke provincie waar Tata Steel zich bevindt, zonder toegang tot waterkracht, niet realistisch is. De heer Van Tiggelen wijst op de hogere energiekosten die gepaard gaan met het gebruik van waterstof in energie-intensieve industrieën zoals staalproductie, waarbij de energiebehoefte tot driemaal hoger kan zijn. Hij erkent dat groen staal duurder is, een feit dat ook door Tata Steel wordt bevestigd, maar merkt op dat nog niet duidelijk is hoeveel duurder precies.

Verder uit hij zorgen over de financiële steun die staalfabrikanten vragen van de overheid, niet alleen in Nederland maar ook in andere landen, zoals Duitsland waar Krupp om twee miljard euro heeft gevraagd. De heer Van Tiggelen suggereert dat de financiële eisen van deze industrieën kunnen blijven stijgen, wat de economische haalbaarheid van de transitie naar groen staal in twijfel trekt.

Ondanks deze zorgen geeft de PVV-fractie het programma het voordeel van de twijfel.

De heer **Teeuwen** (BBB) spreekt zijn trots uit over Tata Steel, een bedrijf dat is uitgegroeid tot een prominente wereldspeler, iets waar Noord-Holland trots op kan zijn. Hij erkent echter dat de tijden veranderen en de eisen die de omgeving stelt aan Tata Steel snel evolueren, wat een uitdaging vormt om bij te blijven. De heer Teeuwen uit zijn verwarring over een passage in de GS-brief die vermeldt dat de vergunning van Tata Steel constant wordt aangescherpt, en vraagt zich af hoe dit te interpreteren is, gezien de vermelding dat Tata Steel ondanks negatieve effecten op gezondheid en veiligheid over het algemeen binnen de wettelijke kaders en normen opereert.

Hij reageert ook op agendapunt 8.b.2, waarbij hij verheugd is over de investeringen van Tata Steel om de uitstoot te verminderen. De heer Teeuwen benadrukt het belang van het gebruik van juiste terminologie bij het benoemen van emissies als NOx, wat verschilt van ammoniak.

Over de sluiting van de kookgasfabriek 2 merkt de heer Teeuwen op dat BBB samen met de VVD een motie heeft ingediend voor de sluiting uiterlijk in 2029, welke is aangenomen. Hij stelt voor deze afspraak in een gedegen overeenkomst vast te leggen om te verzekeren dat Tata Steel zich aan de sluitingsdatum houdt en vraagt de gedeputeerde naar zijn visie hierop.

1850 De heer Teeuwen adresseert vervolgens de sanering na de sluiting van de kooksgasfabriek in 2029, benadrukkend dat er forse bedragen mee gemoeid zijn. Gezien de veranderde juridische verhoudingen tussen Tata-onderdelen in India en IJmuiden, benadrukt hij het belang van het veiligstellen van saneringsgelden om te voorkomen dat de provincie verantwoordelijk wordt voor de kosten. Hij vraagt de gedeputeerde naar zijn visie en mogelijke toezeggingen om dit risico te beheersen, hierbij onderstrepend de verantwoordelijkheid van de Staten naar de inwoners van Noord-Holland.

1860 De heer **Dijksen** (SP) uit zijn zorgen over de traagheid in het vergroeningsproces van Tata Steel en het feit dat het bedrijf zich blijft vasthouden aan de Roadmap. Hij brengt vervolgens specifieke zorgen naar voren over incidenten en milieu- en gezondheidsrisico's op het terrein van Tata Steel.

1865 Ten eerste refereert hij aan recente brandincidenten op het terrein van Tata Steel, waarbij hij opmerkt dat ondanks de ernst van deze incidenten, er geen publieke rapportages of meldingen beschikbaar lijken te zijn. Hij vraagt zich af of dit komt door de aanwezigheid van een eigen brandweer bij Tata en of de gedeputeerde op de hoogte is van deze branden en de mogelijke gevolgen voor de gezondheid van werknemers en omwonenden.

1870 Daarnaast brengt de heer Dijksen het onderwerp asbest naar voren, specifiek de zorgen over asbesthoudende materialen binnen Tata Steel, wetende dat asbest na verloop van tijd kan verweren en gezondheidsrisico's kan vormen. Hij vraagt of de gedeputeerde zicht heeft op deze materialen en wat het plan is om deze materialen voor het einde van het jaar te verwijderen, conform de wetgeving.

1875 Tot slot vraagt de heer Dijksen naar de mogelijkheid van het opnemen van een afspraak over aansprakelijkheid in de vergunning van Tata Steel, naar aanleiding van een opmerking van de eerste inspreker van de avond. Hij is benieuwd of zo'n afspraak momenteel bestaat of dat de gedeputeerde bereid is deze alsnog op te nemen om verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid voor mogelijke schade of incidenten duidelijk vast te leggen.

1880 Mevrouw **Gordijn** (JA21) brengt verschillende punten naar voren aangaande het beleid en de maatregelen rond Tata Steel.

1885 Ze merkt op dat het omgevingsoverleg, dat al in het vorige programma was opgenomen, nog niet is gestart en vraagt naar de reden hiervan. Ze benadrukt het belang van inclusiviteit in dit overleg, waarbij zowel voor- als tegenstanders zich vrij moeten voelen om hun mening te uiten, en vraagt hoe de provincie dit gaat borgen.

1890 Verder vraagt mevrouw Gordijn naar de betrokkenheid van de provincie bij het opstellen van maatwerkafspraken met Tata Steel, aangezien eerder werd vermeld dat dit een aangelegenheid was tussen het ministerie van EZK en het Rijk. Ze is benieuwd naar eventuele veranderingen in deze situatie en de specifieke rol en inzet van de provincie bij deze afspraken.

1895 Wat betreft de monitoring van de luchtkwaliteit, uit mevrouw Gordijn zorgen over de dekking van het luchtmeetnet, met name het ontbreken van een meetpunt in het centrum van Wijk aan Zee en dat op sommige punten niet alle stoffen gemeten worden. Ze verwijst naar moties in de

gemeenteraad van Beverwijk die oproepen tot verbetering van het luchtmeetnet en vraagt naar concrete stappen van de provincie in deze richting en wanneer een nieuw meetpunt in Wijk aan Zee te verwachten is.

1900

Mevrouw Gordijn merkt op dat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) van plan is zelf metingen uit te voeren bij de kookgasfabrieken van Tata Steel, maar dat toegang tot het terrein hen is geweigerd vanwege veiligheidsredenen. Mevrouw Gordijn vraagt naar de huidige status van deze metingen.

1905

Verder uit ze zorgen over de betrouwbaarheid van het e-MJV van Tata Steel, dat jaarlijks door de OD NZKG wordt gecontroleerd. Omwonenden zijn echter sceptisch omdat sommige kengetallen al jaren tot vijf cijfers achter de komma hetzelfde zijn, terwijl de productie natuurlijk per jaar verschilt, en vraagt of deze kengetallen extra aandacht krijgen in de controles.

1910

Mevrouw Gordijn is verheugd over de ontwikkeling van een samenhangende monitoring, maar vraagt waarom de IJmondgemeenten niet betrokken zijn bij dit proces, ondanks de betrokkenheid van I&W, het RIVM en de OD NZKG.

1915

Tot slot vraagt ze of het mogelijk is om, gezien de urgentie rondom Tata Steel, met extra inzet een nulmeting te realiseren zodat alle vergunningen up-to-date zijn. Dit zou betekenen dat aanpassingen alleen nodig zijn bij nieuwe wet- en regelgeving, en vraagt of dit haalbaar is.

1920

De heer **Faassen** (50PLUS) benut zijn resterende spreektijd om een positieve benadering te kiezen. Hij benadrukt het belang van het slaan van een brug tussen monitoring en onderzoek enerzijds en de omgeving en communicatie anderzijds. De heer Faassen ondersteunt de suggestie van de ChristenUnie om actief samen te werken met bewoners, hun vertegenwoordigers zoals Frisse Wind en de Dorpsraad, maar ook met Tata Steel en de Omgevingsdienst, met als doel een basis te leggen voor verbeteringen. Dit zou volgens hem moeten leiden tot een afname van dure rechtszaken en mogelijk zelfs het volledig voorkomen ervan.

1925

Hij ziet deze aanpak als een verdieping van wat al is vastgesteld in spoor één en spoor vier van het programma, met name op het gebied van communicatie, inspraak en participatie. De heer

1930

Faassen meent dat er verder moet worden gegaan dan het huidige niveau om echt vertrouwen op te bouwen tussen alle partijen. Hij ziet hierbij een specifieke rol weggelegd voor gedeputeerde Olthof, die volgens hem door zijn unieke wijze van presenteren goed als mediator zou kunnen fungeren om deze brug te slaan en het vertrouwen te herstellen of verder op te bouwen.

1935

De heer **Van der Heijden** (D66) sluit zich aan bij de vraag van JA21 over het uitblijven van het omgevingsoverleg en uit zijn zorgen over de voortgang en de aanpak van Tata Steel, met name over het gebruik van kolen en de toekomstige plannen daaromtrent. Hij merkt op dat er in het document staat dat het gebruik van kolen in de tweede fase geminimaliseerd wordt, maar hij had de indruk dat er uiteindelijk gestopt zou worden met het gebruik van kolen. Daarom vraagt hij

1940

wanneer Tata Steel precies van plan is om te stoppen met het gebruik van kolen.

Verder richt hij zich op de maatwerkafspraken die worden besproken tussen Tata Steel, de minister van Economische Zaken en de provincie. De heer Van der Heijden benadrukt dat

1945 gedeputeerde Olthof namens de hele regio, inclusief de IJmondgemeenten en de omwonenden, aan deze gesprekken deelneemt. Hij vraagt naar de specifieke inzet van de gedeputeerde in deze onderhandelingen en welke standpunten en voorstellen hij namens de regio op tafel legt, met name in reactie op de voorstellen van de minister en Tata Steel.

1950 De heer **Heijnen** (CDA) spreekt zijn waardering uit voor de omwonenden, de gedeputeerde, en lokale wethouders voor hun vasthoudendheid in de kwestie rondom Tata Steel. Hij erkent de kritiek op Tata Steel en de problemen in de aanpak en communicatie, maar benadrukt ook de positieve stappen die het bedrijf de afgelopen jaren heeft genomen, zowel vrijwillig als onder druk. Hij ondersteunt het uitgangspunt dat er ruimte moet zijn voor Tata Steel in de regio, mits het bedrijf de transitie maakt naar een schone en duurzame productie.

1955 Tegelijkertijd erkent hij dat het proces voor sommige omwonenden te lang duurt, maar benadrukt dat de ombouw van een fabriek tijd kost en dat het afdwingen daarvan een uitdaging is. Het CDA ziet in het huidige programma kansen door de kortere tijdshorizon tot 2030 en de duidelijke tussendoelen die gesteld zijn.

1960 De heer Heijnen stelt twee specifieke vragen:

1. Wat gebeurt er wanneer de gestelde tussendoelen niet gehaald worden?
 2. Hij vraagt naar de rol van het Rijk in de transitie van Tata Steel, met name in het licht van het demissionaire kabinet en het feit dat het Klimaatfonds controversieel verklaard is. Hij wil weten welke gevolgen dit heeft voor het tijdspad dat is aangegeven in het programma voor Tata Steel dat besproken wordt.
- 1965

1970 De heer **Hanou** (PvdD) spreekt zijn waardering uit voor de bijdragen van verschillende collega's in de discussie over Tata Steel, met name de heer Wagelaar en Teeuwen. Hij benadrukt zijn zorg over het gebrek aan garantie dat de kookgasfabriek 2 uiterlijk in 2029 gesloten zal worden en vraagt welke maatregelen de gedeputeerde achter de hand heeft om dit te waarborgen.

1975 De heer Hanou vraagt ook om een reflectie op de financiële risico's die de overheid mogelijk loopt als Tata Steel India zich niet garant stelt voor eventuele bodemsanering, een punt dat eerder door de heer Teeuwen van BBB werd aangehaald.

1980 Hij uit zijn tevredenheid over de recente bijdrage van de heer Van der Heijden van D66 en benadrukt het belang van meetbare en tijdgebonden doelen binnen het programma van Tata Steel, een zorg die aansluit bij de opmerkingen van de heer Wagelaar.

1985 Verder vraagt de heer Hanou naar de definitie van 'goede bedrijfsvoering' zoals vermeld in het programma en hoe de provincie van plan is om met de gegevens uit de monitoring om te gaan. Hij wil weten of er maatregelen worden genomen om de uitstoot van schadelijke stoffen te verminderen en of de gedeputeerde de Staten systematisch zal informeren over de voortgang.

De heer Hanou merkt op dat in de conceptnota Reikwijdte en Detailniveau geen varianten zijn opgenomen die de productiecapaciteit van Tata Steel aanpassen aan de bevolkingsdichtheid en de druk op de leefomgeving in de IJmond. Hij vraagt of de gedeputeerde deze variant ook mist.

1990 Tot slot vraagt hij om een reactie op het advies van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat over de noodzaak van overheidssteun voor Tata Steel voor de verduurzaming van de staalproductie, gezien de potentiële kosten van CO₂-heffingen.

De **voorzitter** constateert dat de inbreng in eerste termijn is geleverd.

1995

Schorsing van 22.31 tot 22.42 uur.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

2000 Gedeputeerde **Olthof** spreekt over de inzet van de provincie om een gezonde leefomgeving in de IJmond en in Noord-Holland te realiseren, in reactie op zorgen van de PvdA. Hij benadrukt dat van de overheid verwacht mag worden dat zij elke dag actief werkt aan het verbeteren van de leefomgeving, door ervoor te zorgen dat bedrijven zich aan de regels houden en dat die regels scherp genoeg zijn om een gezonde leefomgeving te waarborgen. Dit wordt gedaan door middel van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving-beleid, en zal verder worden uitgewerkt in

2005 een nieuwe notitie over de gezonde leefomgeving, die onder andere richting geeft aan de toekomstige inrichting van de provincie op het gebied van woningbouw, bedrijfslocaties en elektrificatie.

2010 Gedeputeerde Olthof geeft aan dat het doel is om de IJmond en andere gebieden in Noord-Holland schoon en gezond te maken. Hij erkent dat het proces tijd vergt, maar benadrukt dat de focus ligt op concrete resultaten die tot 2030 gerealiseerd kunnen worden – waar het eerdere programma Tata Steel een perspectief had tot 2050, wat naar de mening van de gedeputeerde een te lange tijdshorizon is – zoals het aanscherpen van vergunningen, zorgen voor adequaat toezicht en handhaving, en het realiseren van de transitie naar groenstaal.

2015

De gedeputeerde stelt dat het uiteindelijke doel voor 2030 is om belangrijke stappen te zetten in het klimaatbeleid en de gezondheid van de leefomgeving, met als specifieke mijlpaal het sluiten van de kookgasfabriek 2 en hoogoven 7. Dit markeert de eerste fase in de transitie naar een duurzamere industrie. De ambitie is om deze doelen te bereiken. De gedeputeerde nodigt de

2020 PvdA uit om hun visie en ambitie, als die afwijkt van die van de gedeputeerde, verder te delen en te bespreken.

2025 Gedeputeerde Olthof erkent de relevantie van de gestelde vraag, benadrukkend het belang van het niet verwarren van middelen met doeleinden en het hebben van een helder perspectief voor het realiseren van een gezonde leefomgeving. Hij is het eens met de noodzaak van een brede aanpak en geeft aan dat de huidige inspanningen slechts een fractie vormen van wat nodig is voor een daadwerkelijk gezonde omgeving. Gedeputeerde Olthof verwijst naar de notitie van de PvdA over dit onderwerp en uit zijn wens om deze in gezamenlijkheid te bespreken. Hij kondigt aan vanuit zijn portefeuille met een nieuwe, scherpere notitie over de gezonde leefomgeving te komen, waarin de uitdagingen grondig zullen worden aangepakt.

2030

2035 De gedeputeerde stelt dat, ondanks het voldoen aan milieunormen, de omgeving volgens metingen van het RIVM niet gezond is, wat aangeeft dat de huidige normen niet toereikend zijn om de gezondheid van de omgeving te waarborgen. Gedeputeerde Olthof benadrukt de noodzaak van scherpere normen op zowel nationaal als Europees niveau om een daadwerkelijk gezonde leefomgeving te realiseren.

2040 Gedeputeerde Olthof drukt zijn sterke wens uit om de doelstellingen voor 2030 zo snel mogelijk te realiseren, bij voorkeur zelfs eerder dan de gestelde deadline. Hij benadrukt dat zijn motivatie niet voortkomt uit een voorkeur voor het jaar 2030 als specifiek moment, maar uit de urgentie om verbeteringen in de leefomgeving en industriële processen bij Tata Steel versneld door te voeren. Gedeputeerde Olthof erkent echter dat het realisatieproces tijd vergt, onder meer vanwege het vergunningentraject, mogelijke juridische procedures en de noodzaak voor technische ontwikkelingen zoals de bouw van nieuwe installaties. Dit onderstreept de

2045 complexiteit en de tijd die nodig is om substantiële veranderingen te bewerkstelligen, ondanks de ambitie om deze zo snel mogelijk te realiseren.

Gedeputeerde Olthof legt uit dat er continu gewerkt wordt aan het aanscherpen van vergunningen voor Tata Steel, waarbij hij de complexiteit van dit proces benadrukt, gezien het

2050 grote aantal vergunningen. Hij verklaart dat de eerste focus ligt op het aanscherpen van de vergunningen die de meeste impact hebben, maar erkent dat dit een nooit eindigend proces is, maar dat dit ook verwacht mag worden van een overheid. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat het belangrijk is voor de provincie om dagelijks te evalueren of de huidige maatregelen voldoende zijn en wat er binnen de kaders van de vergunningen mogelijk is om de leefomgeving te

2055 verbeteren. Verder stelt hij dat niet alleen de overheid, maar ook het bedrijf zelf een primaire verantwoordelijkheid draagt voor goede bedrijfsvoering. Dit houdt in dat een bedrijf niet alleen winst moet maken, maar ook verantwoordelijkheid moet nemen voor zijn impact op de omgeving. Volgens gedeputeerde heeft een bedrijf alleen een 'license to operate' als het verantwoordelijkheid neemt voor een schone omgeving. Hij benadrukt dat dit een intensief

2060 traject is, maar een waar de provincie zich volledig voor inzet.

Gedeputeerde Olthof reageert op de vraag van D66 over de consultatieperiode van de NRD (Notitie Reikwijdte en Detailniveau), die oorspronkelijk was vastgesteld op vier weken. Hij geeft

2065 aan dat naar aanleiding van deze zorg de periode is verlengd naar zes weken, en hoopt dat deze verlenging tegemoetkomt aan de wensen voor meer tijd om input te leveren.

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt waarom er in eerste instantie is gekozen voor een termijn van vier weken.

2070 Gedeputeerde **Olthof** legt uit dat de initiële beslissing om de consultatieperiode voor de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) op vier weken te stellen niet gebaseerd was op een wetenschappelijke benadering, maar meer op een inschatting dat deze periode voldoende zou zijn binnen het proces. Na reacties, waaronder die van D66, waarin om een langere periode werd gevraagd, heeft de provincie deze feedback serieus genomen en erkend dat een verlenging naar

2075 zes weken gepast was.

De heer **Van der Heijden** (D66) dankt voor dit antwoord. Daarmee is zijn rondvraag later deze vergadering beantwoord.

2080 Mevrouw **Schneemann** (Volt) maakt zich zorgen dat omwonenden mogelijk niet op de hoogte zijn van de twee extra weken die ze nu hebben om te reageren, en vraagt hoe deze informatie effectief wordt gecommuniceerd om te zorgen dat iedereen voldoende geïnformeerd is en gebruik kan maken van de verlengde periode.

2085 Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat dit op de website inmiddels is aangepast.

Gedeputeerde Olthof reageert op de vraag over de scope van de CO₂-uitstootreductiedoelen voor Tata Steel. Hij verduidelijkt dat de provincie niet direct betrokken is bij het bepalen van de scope voor deze uitstootreducties. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft
2090 specifieke eisen gesteld voor scope 1, gerelateerd aan de directe uitstoot van Tata Steel, namelijk de reductie van vijf megaton CO₂. Voor scope 2 en scope 3, die respectievelijk betrekking hebben op indirecte energiegerelateerde uitstoot en andere indirecte uitstoot, geeft hij aan dat ook EZK hierover gaat en dat de provincie hier geen specifieke eisen voor heeft gesteld. Olthof benadrukt dat hij geen verdere details kan verstrekken over de beweegredenen van het ministerie of de
2095 complexiteit van de aanpak voor scope 2 en scope 3.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) uit haar verwarring over hoe de aanpak en maatregelen rond Tata Steel passen in de visie van Noord-Holland als een circulaire provincie tegen 2050.

2100 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat de provincie Noord-Holland ambitieuze doelen heeft die in lijn zijn met nationale en Europese klimaatafspraken. Deze doelstellingen omvatten het streven naar CO₂-neutraliteit in 2050, waar de provincie actief aan wil bijdragen. Hij legt uit dat sommige maatregelen, zoals CO₂-heffingen, door het Rijk worden opgelegd en niet direct door de provincie. Hierdoor ontstaat er een samenspel tussen het Rijk en lagere overheden om
2105 gezamenlijk de gestelde klimaatdoelen te bereiken, waarbij de provincie zich heeft geconformeerd aan deze bredere afspraken.

Gedeputeerde Olthof geeft een toelichting op de planning rondom de stikstofvergunning en de ontwikkelingen bij Tata Steel. De herziening van de natuurvergunning in 2026 is gekoppeld aan
2110 het proces dat nu gestart is rondom de pelletfabriek, waar eind 2025 een DeNOx-installatie geïnstalleerd moet zijn. Deze herziening zal plaatsvinden op basis van de nieuwe situatie die dan geldt.

Hij spreekt ook over de uitdagingen en het strakke tijdschema richting 2030 en de verdere toekomst, waarbij hij erkent dat het proces zeer spannend is en weinig ruimte biedt voor vertragingen. De realisatie van maatwerkafspraken speelt hierbij een cruciale rol; vertragingen hierin kunnen het gehele vervolgtraject beïnvloeden. De doelstelling voor 2045 lijkt ver weg, en hoewel er theoretisch meer tijd is om eventuele vertragingen in te halen, benadrukt
2115 gedeputeerde Olthof de urgentie en de inspanningen die de provincie levert om de gestelde
2120 doelen te bereiken. Hij verzekert dat de provincie alle beschikbare energie zal inzetten om bij te dragen aan het succes van het project en de realisatie van de doelstellingen.

Gedeputeerde Olthof legt uit dat er geen negatieve MER (Milieueffectrapportage) kan worden afgegeven. In plaats daarvan wordt er een advies gegeven in de MER, en dit advies wordt
2125 meegenomen in het proces van vergunningverlening. Zelfs als een MER zeer kritisch is, zal de inhoud ervan worden vertaald naar de uiteindelijke vergunningen.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt of in de Milieueffectrapportage enkel naar de nieuwe situatie wordt gekeken, of dat er ook een vergelijking wordt gemaakt met de huidige situatie. Ze wil

2130 weten of op basis van deze analyse een afweging wordt gemaakt over welke situatie gezonder of ongezonder is.

Gedeputeerde **Olthof** verduidelijkt dat de beoordeling van de Milieueffectrapportage slechts een deel van het geheel vormt en dat de complexiteit toeneemt met de toevoeging van een
2135 gezondheidsonderzoek. Dit onderzoek wordt geleid door een expertgroep onder leiding van de heer Levi, die zich specifiek richt op de gezondheidsaspecten. Deze groep zal advies uitbrengen aan de staatssecretaris, welke vervolgens zal worden meegenomen in de maatwerkafspraken. Het doel van dit gezondheidstraject is om te bepalen wat nodig is om ervoor te zorgen dat toekomstige activiteiten niet alleen voldoen aan milieueisen, maar ook binnen de
2140 gezondheidkundige waarden blijven en aan de juiste gezondheidseisen voldoen.

Gedeputeerde Olthof bevestigt de verbetering in de samenwerking tussen verschillende overheden en instanties rond de kwestie Tata Steel, een onderwerp wat is aangekaart door GroenLinks. Hij benadrukt dat de Rijksoverheid, het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
2145 (EZK), het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W), gemeenten, de provincie, en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILNT) goed met elkaar samenwerken. Dit wordt dagelijks voortgezet om de gezamenlijke inspanningen rond Tata Steel te versterken. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat de provinciale organisatie een grote bijdrage heeft geleverd aan deze verbeterde samenwerking.

2150 Gedeputeerde Olthof benadrukt het belang van communicatie en het herstellen van vertrouwen, erkennend dat dit een complexe uitdaging is waarbij resultaten cruciaal zijn voor het terugwinnen van dat vertrouwen. Hij wijst op de noodzaak van concrete resultaten, zoals die voortvloeien uit de Roadmap en kortetermijnmaatregelen, en het belang van de realisatie van een
2155 nieuwe fabriek om het vertrouwen van de gemeenschap te herstellen. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat beloftes en mooie woorden niet voldoende zijn; de gemeenschap verlangt naar tastbare veranderingen.

Hij erkent de diversiteit onder de bewoners, van Tata Steel werknemers tot zeer kritische en meer genuanceerde bewoners, en benadrukt de inspanningen die worden gedaan om dagelijks met deze groepen in gesprek te blijven. De gedeputeerde vermeldt dat bewoners al actief betrokken worden bij verschillende projecten, zoals de evaluatie van het luchtmeetnet en depositieonderzoeken door het RIVM.

2160 Hij erkent de diversiteit onder de bewoners, van Tata Steel werknemers tot zeer kritische en meer genuanceerde bewoners, en benadrukt de inspanningen die worden gedaan om dagelijks met deze groepen in gesprek te blijven. De gedeputeerde vermeldt dat bewoners al actief betrokken worden bij verschillende projecten, zoals de evaluatie van het luchtmeetnet en depositieonderzoeken door het RIVM.

2165 Over de vorming van een omgevingsoverleg wijst gedeputeerde Olthof op de samenwerking met gemeenten om te bepalen wie er aan tafel moeten zitten en hoe dit overleg vorm moet krijgen, niet alleen gericht op Tata Steel maar mogelijk breder. Hij geeft aan dat zijn rol in dit proces soms ingewikkeld is vanwege zijn positie als bevoegd gezag, maar dat de gemeenten het initiatief nemen om dit overleg te structureren, wat wijst op een gezamenlijke inspanning om de
2170 dialoog en participatie te verbeteren.

Gedeputeerde Olthof geeft aan dat hij een goed overzicht heeft van alle stakeholders en hun perspectieven. Hij benadrukt het belang van consistentie in het beleid en de benadering van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten ten aanzien van Tata Steel en gerelateerde kwesties en
2175 stelt dat deze gremia de afgelopen jaren een zeer consistente lijn hebben gevolgd in hun acties

en doelstellingen, en dat het hen niet kan worden verweten dat ze inconsistent zijn geweest in hun benadering.

2180 De heer **Van der Heijden** (D66) geeft in relatie tot het omgevingsoverleg aan dat dit een van de weinige punten uit het oude programma Tata Steel is wat niet tot uitvoering is gekomen. De vraag is waarom dat niet is gelukt en of dit opnieuw in het programma Tata Steel terug moet komen.

2185 Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat het opzetten van een structureel omgevingsoverleg een continu proces is waarbij al veel overleg plaatsvindt tussen de omgevingsdienst, Tata Steel, gemeenten en andere betrokkenen. Er zijn reeds bijeenkomsten georganiseerd die fungeren als vorm van omgevingsoverleg en stakeholders worden betrokken als klankbordgroep. De uitdaging ligt in het vinden van een structurele vorm voor dit overleg, inclusief het bepalen van de onderwerpen, deelnemers en het overwinnen van wantrouwen tussen partijen. Sommige stakeholders zijn
2190 bijvoorbeeld terughoudend om direct met Tata Steel aan één tafel te zitten. Deze complexiteit maakt het lastig om duidelijke verwachtingen voor het overleg te definiëren en te voldoen aan de behoefte aan open en constructieve dialoog. Ondanks deze uitdagingen benadrukt Olthof dat er stappen worden ondernomen, met name door de gemeenten, om dit proces vorm te geven en dat communicatie en het bouwen aan vertrouwen continue aandachtspunten blijven.

2195 De heer **Van der Heijden** (D66) uit zijn bezorgdheid over de benadering van gedeputeerde Olthof ten aanzien van het omgevingsoverleg. Hij legt nadruk op het belang van een structureel overleg als essentieel instrument om vertrouwen te herbouwen tussen de provincie, Tata Steel, en de inwoners van de betrokken gebieden. De heer Van der Heijden benadrukt dat zonder een
2200 dergelijk overleg en het opbouwen van vertrouwen, het draagvlak voor het gehele plan rond Tata Steel riskeert te ontbreken. Hij vindt dat de gedeputeerde mogelijk de complexiteit en het belang van dit overleg onderschat en vraagt hoe Olthof zelf tegen deze kwestie aankijkt.

2205 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat hij de kwestie rond het omgevingsoverleg niet licht opvat. Hij verduidelijkt dat dit onderwerp regelmatig aan bod komt in bestuurlijke overleggen met gemeenten, de GGD, en de omgevingsdiensten en constant op de agenda staat. Gedeputeerde Olthof erkent de complexiteit en het belang van effectieve communicatie en samenwerking met alle betrokken partijen. De gedeputeerde stelt de heer Van der Heijden de directe vraag of hij Tata Steel graag aan de omgevingstafel ziet.

2210 De heer **Van der Heijden** (D66) antwoordt dat dat in principe in eerste instantie niet zijn voorkeur heeft.

Gedeputeerde **Olthof** vraagt wie dan de vertegenwoordigers van de bewoners zijn.

2215 De heer **Van der Heijden** (D66) vindt dat het te ver voert om staande de vergadering namen te noemen, maar kent wel een aantal bureaus die daarvoor in aanmerking kunnen komen.

2220 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt de complexiteit van het opzetten van een effectief en structureel omgevingsoverleg. Hij stelt dat het nog een open vraag is hoe breed de scope van dit overleg zou moeten zijn: of het zich uitsluitend moet richten op Tata Steel of dat het ook andere industriële kwesties in de IJmond-regio moet omvatten. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat er serieus werk

2225 wordt gemaakt van dit overleg, maar geeft toe dat het tot nu toe niet is gelukt om dit structureel goed te organiseren, wat hij teleurstellend vindt. Desondanks blijft het opzetten van een dergelijk overleg een belangrijke ambitie en is het daarom opgenomen in het huidige programma.

2230 Gedeputeerde Olthof benadrukt tegenover meneer Klein van de ChristenUnie dat het voldoen aan wet- en regelgeving door Tata Steel niet uitsluit dat er geen overtredingen plaatsvinden. Hij geeft het voorbeeld van overtredingen bij een kookgasfabriek met betrekking tot rauwe cokes, waarbij binnen de huidige wet- en regelgeving niet voldoende middelen zijn om actie te ondernemen, omdat het bedrijf formeel aan de wet voldoet. Dit wijst op een hiaat in de wet- en regelgeving, waarbij het formeel voldoen aan de wet niet noodzakelijkerwijs betekent dat er geen milieu- of gezondheidsovertredingen zijn.

2235 Gedeputeerde Olthof spreekt over de ambitie om het monitoringsplan eerder dan eind 2024 af te ronden. Hij benadrukt dat er actief en intensief aan dit plan wordt gewerkt, in samenwerking met diverse partijen, waaronder de gemeenten, waarmee wekelijks contact is. Het opstellen van een dergelijk plan is complex, maar de gedeputeerde verzekert dat er alles aan gedaan wordt om het proces te versnellen en het monitoringsplan zo snel mogelijk te realiseren.

2240 Gedeputeerde Olthof spreekt over de transitie naar groen staal, een onderwerp dat zowel door Forum voor Democratie als door de PVV is aangesneden. Hij benadrukt dat, hoewel het groenstaalplan oorspronkelijk voortkwam uit een klimaatambitie gericht op het behalen van klimaatdoelen door CO₂-opslag in de zeebodem (CCS), het inmiddels vooral is geëvolueerd tot
2245 een belangrijke gezondheidsopgave. Dit illustreert de verschuiving in focus van klimaat naar gezondheid als de primaire drijfveer achter het plan.

2250 Gedeputeerde Olthof geeft aan dat hij geen inzicht heeft in de totale kosten die met het groenstaalplan gemoeid zijn, aangezien dergelijke financiële details vanuit Tata Steel niet beschikbaar zijn voor hem. Hij benadrukt verder de wettelijke taak van de provincie bij het verlenen van vergunningen en de uitdagingen die in de komende jaren verwacht kunnen worden in dit kader en dat hij ook voor wat betreft de provincie geen concrete antwoorden heeft op vragen over de financiële implicaties.

2255 Gedeputeerde Olthof bespreekt de noodzaak van maatwerkafspraken met Tata Steel, vooral om bovenwettelijke maatregelen te kunnen treffen die verder gaan dan de wettelijke vereisten, voornamelijk op het gebied van gezondheid, op basis van advies van de Expertgroep Gezondheid en de inzichten van Wijers en Blom. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat in de onderhandelingen met Tata Steel over deze maatwerkafspraken wordt gezocht naar een evenwicht, waarbij Tata
2260 Steel waarschijnlijk zal vragen wat zij ervoor terugkrijgen.

2265 De rol van de provincie in dit proces is gericht op het waarborgen van gezondheidsbelangen binnen de maatwerkafspraken. De financiële aspecten en de besluitvorming over wat er betaald wordt en hoe, vallen onder de verantwoordelijkheid van het kabinet en met name het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, waarbij gedeputeerde Olthof aangeeft dat deze afwegingen spannend zijn maar buiten zijn directe betrokkenheid vallen.

Hij licht toe dat de situatie bijzonder is en dat hij uitkijkt naar het advies van Wijers en Blom en de eerste rapportage van de Expertgroep Gezondheid, die naar het Rijk zullen gaan. Hoewel deze

2270 rapportages niet direct aan de provincie worden overhandigd, wordt de provincie wel geïnformeerd over de inhoud en uitkomsten.

In de discussie over staatsteun en vergroening van fabrieken maakt gedeputeerde Olthof onderscheid tussen twee discussies. Enerzijds is er de discussie over de bijdrage van het Rijk aan de vergroening van fabrieken, waarbij hij opmerkt dat de zorg over staatssteun binnen Europa niet direct een groot obstakel lijkt te vormen. Anderzijds verwijst hij naar investeringen van het Rijk in infrastructuur, zoals voor waterstof, die een ander traject vormen en essentieel zijn voor de transitie naar een duurzamere industrie.

2280 Vervolgens noemt gedeputeerde Olthof het belang van maatwerkafspraken voor het realiseren van bovenwettelijke maatregelen met Tata Steel, met name de sluiting van faciliteiten zoals gepland voor 2029. Hij erkent dat de provincie beperkte middelen heeft om Tata Steel direct iets te bieden of om bovenwettelijke afspraken af te dwingen, maar benadrukt de inzet om deze afspraken toch te verankeren in onderhandelingen met het Rijk, gezien hun

2285 onderhandelingspositie. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat hij zal benadrukken dat er harde deadlines in de maatwerkafspraken moeten komen, niet alleen voor 2029 maar ook voor daarna, om duidelijkheid te scheppen over de toekomstige stappen.

Het aanscherpen van vergunningen voor Tata Steel is een continu proces, dat zich aanpast aan veranderende regelgeving, beschikbare technieken en nieuwe inzichten over de impact van Tata Steel. Dit proces is niet gebonden aan één moment maar gaat door als onderdeel van de inspanningen om de milieuprestaties en gezondheidsimpact van de industrie te verbeteren.

Gedeputeerde Olthof adresseert de zorgen rondom de sanering van het Tata Steel-terrein, vooral in het scenario waarin Tata Steel niet meer operationeel zou zijn. Hij wijst op de noodzaak van het vinden van zekerheden voor dergelijke sanering, zoals verzekeringen of borgstellingen, en benadrukt dat de Omgevingswet de provincie verplicht om hier regelingen voor te treffen. Dit aspect is ook opgenomen als actiepoint in het programma Tata Steel. De omgevingsdienst is actief bezig met het verkennen van de implicaties van sanering bij een aantal bedrijven, inclusief

2300 Tata Steel. Dit onderzoek richt zich op diverse vraagstukken, zoals de reikwijdte van de sanering, de ouderdom van de vervuilingen, en de specifieke eisen die aan de sanering gesteld moeten worden. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat er wordt gewerkt aan het begrijpen en vaststellen van de meest geschikte aanpak voor deze sanering, waarbij wordt onderzocht welke vormen van zekerheid passend zijn en welke vervuilingen meegenomen kunnen worden in de

2305 saneringsplannen.

Gedeputeerde Olthof bevestigt dat de door de SP genoemde brand bij Tata Steel gemeld is bij de omgevingsdienst, hoewel hij persoonlijk niet op de hoogte was.

2310 Ook adresseert hij de kwestie van asbest bij Tata Steel, waarbij hij verzekert dat aanwezig asbest wordt verwijderd onder toezicht en volgens de geldende regelgeving.

Gedeputeerde Olthof adresseert de vragen over de evaluatie van het luchtmeetnet, waarbij nadrukkelijk de betrokkenheid van bewoners bij dit proces wordt vermeld. Samen met andere partijen wordt er gekeken naar de effectiviteit van het huidige luchtmeetnet en de vereisten voor een mogelijk nieuw luchtmeetnet. Hoewel de uitkomsten van deze evaluatie nog niet bekend zijn,

wordt er actief aan gewerkt om te bepalen hoe het luchtmeetnet verbeterd kan worden om beter aan de behoeften te voldoen.

- 2320 Verder gaat gedeputeerde Olthof in op de rapportage binnen het e-MJV, waarbij hij uitlegt dat niet voor alle stoffen of uitstoot jaarlijks metingen vereist zijn. Sommige metingen gebeuren eens in de drie jaar, wat kan resulteren in drie jaar dezelfde uitkomsten. Dit kan de indruk wekken dat er geen veranderingen plaatsvinden, maar dit is een gevolg van de rapportagevereisten. Daarnaast zijn sommige kengetallen direct gekoppeld aan de omvang van de productie of
- 2325 uitstoot, wat betekent dat deze cijfers alleen aangepast hoeven te worden als er significante veranderingen in de productieomvang zijn.

Gedeputeerde Olthof geeft aan dat hij zich niet in de rol van mediator zal begeven, gezien zijn eigen menselijke neiging om soms emotioneel te reageren.

- 2330 Verder licht hij toe dat het minimaliseren van het gebruik van kolen bij Tata Steel een complexe kwestie is. Hoewel het doel is om het kolenverbruik te verminderen, is er technisch gezien mogelijk nog een kleine hoeveelheid kolen nodig op lange termijn. Dit zou eventueel vervangen kunnen worden door gas, maar dit hangt af van technische mogelijkheden en beslissingen
- 2335 binnen het productieproces. Het streven is om het gebruik van kolen te minimaliseren, met als uiteindelijke doel het gebruik ervan naar nul te brengen.

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt naar de geschatte hoeveelheid kolen die in de toekomst nog gebruikt zal worden.

- 2340 Gedeputeerde **Olthof** geeft toe dat hij geen specifieke informatie heeft over de hoeveelheid kolen die in de toekomst nog gebruikt gaat worden. Dit is een resultante van een proces waarvan de uitkomsten nog onbekend zijn. Hij sluit zelfs niet uit dat het gebruik van kolen in de toekomst wellicht helemaal niet meer nodig zal zijn.

- 2345 De gedeputeerde herhaalt zijn eerdere antwoord over de maatwerkafspraken en de inzet vanuit de provincie op gezondheid en een gezonde leefomgeving. De heer **Van der Heijden** (D66) reflecteert op de gezondheidsaspecten gerelateerd aan Tata Steel, waarbij hij benadrukt dat gezondheid breed opgevat moet worden, inclusief de overlast die mogelijk veroorzaakt wordt
- 2350 tijdens verbouwingswerkzaamheden. Hij ziet maatwerkafspraken als een kans om bepaalde maatregelen, die eventueel ook in de vergunning opgenomen kunnen worden, sneller te implementeren door ze specifiek in de maatwerkafspraken op te nemen. Hij stelt voor om in deze afspraken ook aandacht te besteden aan aspecten zoals het verlagen van de productiecapaciteit, de juridische bindendheid van de afspraken, geluidsoverlast, en de ruimtelijke inrichting na
- 2355 verbouwing, zoals het gebruik van overgebleven ruimte voor een energiehaven of een nieuwe weg om verkeer om Wijk aan Zee heen te leiden.

- Gedeputeerde **Olthof** beaamt dat dit onderwerpen zijn die in de maatwerkafspraken opgenomen zouden moeten worden. Hij erkent dat dergelijke zaken niet via reguliere vergunningen te
- 2360 regelen zijn, maar als randvoorwaarden in de maatwerkafspraken een plaats moeten krijgen. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat de specifieke omvang en inhoud van deze maatwerkafspraken medebepaald zullen worden door rapporten van Wijers en Blom, evenals andere rapporten die

van belang zullen zijn voor het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W), en deels ook voor de provincie zelf.

2365

Gedeputeerde Olthof reageert op de vraag over wat er gebeurt als de tussendoelen niet worden behaald. Hij geeft aan dat dit zou leiden tot een moeilijk gesprek, aangezien er momenteel geen concrete sancties gekoppeld zijn aan het niet behalen van deze doelen. Hoewel er een sterke inzet is om de doelstellingen te realiseren, erkent gedeputeerde Olthof de kwetsbaarheid van de situatie gezien de beperkte harde instrumenten die hij tot zijn beschikking heeft, zoals het sluiten van Tata Steel of het intrekken van vergunningen, bij het niet behalen van de doelen. Hij benadrukt dat termijnen, doelen en mogelijke consequenties eventueel in de maatwerkafspraken opgenomen kunnen worden, aangezien deze afspraken bovenwettelijke maatregelen betreffen die niet via reguliere wetgeving afgedwongen kunnen worden.

2375

Gedeputeerde Olthof belicht de complexiteit van het stellen van meetbare doelen, vooral omdat een reductie van dertig procent niet direct iets zegt over de impact op gezondheidkundige waarden. Hij benadrukt dat de focus ligt op het bereiken van gezondheidkundige waarden die door wetenschappers en medici worden geadviseerd als maximale bovengrenzen. Deze waarden vormen de leidraad en het uitgangspunt voor het beleid. Het vervolg en de specifieke invulling van de doelen zullen echter voornamelijk bepaald worden door de mogelijkheden binnen de vergunningen en wat er specifiek in deze vergunningen geregeld kan worden. De gedeputeerde geeft aan dat het moeilijk is om concrete percentages van reductie als doel te stellen, omdat deze niet direct de daadwerkelijke impact op de gezondheid weergeven.

2385

Gedeputeerde Olthof benadrukt het belang van monitoring om de huidige stand van zaken te begrijpen, de impact van maatregelen te evalueren en te bepalen wat er verder nodig is om doelstellingen te behalen. Hij verzekert dat de resultaten van deze monitoring gedeeld worden, inclusief depositieonderzoeken en rapporten van het RIVM, evenals het elektronisch Milieujaarverslag (e-MJV).

2390

Wat betreft de discussie over het ontbreken van een variant die de omvang van de bijdrage van het Rijk-EZK in het NRD (Notitie Reikwijdte en Detailniveau) adresseert, memoreert gedeputeerde Olthof dat dit onderwerp al eerder besproken is. Hij wacht op de zienswijzen en het advies van de Commissie voor de MER om te beoordelen welke varianten wel en niet opgenomen zijn in de NRD. Er zijn beperkingen aan wat in de NRD meegenomen kan worden, en de gedeputeerde geeft aan dat hij het advies van de Commissie MER wil afwachten om hier meer duidelijkheid over te krijgen.

2395

2400

Tweede termijn commissie

De heer **Wagelaar** (PvdA) benadrukt dat het niet de intentie is om te suggereren dat de ambitie van de gedeputeerde onvoldoende is. Hij onderstreept het belang van duidelijkheid over wat er tegen 2030 bereikt kan worden om teleurstellingen te voorkomen, zoals het later sluiten van fabrieken of het ontdekken dat de IJmond regio nog steeds ongezond is ondanks de sluiting. Hij vindt het cruciaal om duidelijkheid te scheppen over deze verwachtingen, wellicht binnen het programma. Daarnaast pleit hij voor het starten van een dialoog over wat als 'gezond genoeg' beschouwd wordt, erkennend dat een volledig gezonde situatie waarschijnlijk niet haalbaar is. De heer Wagelaar kijkt uit naar het voeren van deze gesprekken om samen te werken aan realistische doelstellingen en verwachtingen.

2405

2410

Mevrouw **Schneemann** (Vlt) wijst op een nog onbeantwoorde vraag van de ChristenUnie over de communicatiekanalen en stelt een vervolgvraag over de toegankelijkheid van deze kanalen. Ze vraagt specifiek naar de inrichting van deze kanalen qua toegankelijkheid, inclusief het aanbod in verschillende talen, zowel Nederlands als andere talen, om te verzekeren dat informatie voor

2415

iedereen bereikbaar en begrijpelijk is.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) benadrukt dat Tata Steel reeds veel inspanningen heeft verricht, maar dat er nog meer actie vereist is, en dat zo spoedig mogelijk. Hij stelt duidelijk dat het niet enkel om gezondheidsaspecten gaat, maar ook om de kwaliteit van leven, waaronder geur- en
2420 geluidsoverlast. Deze factoren leiden misschien niet direct tot ernstige gezondheidsproblemen, maar hebben wel een negatieve impact op het welzijn van mensen. Daarnaast geeft hij aan dat het niet zijn rol is om iedereen tevreden te stellen.

2425

De heer **Van der Heijden** (D66) brengt zijn bezorgdheid naar voren over de voortgang van de maatwerkafspraken met Tata Steel. Hij vraagt zich af waarom het lijkt dat er gewacht wordt op de resultaten van onderzoeken voordat er verdere onderhandelingen plaatsvinden, ondanks dat er al gesprekken met Tata Steel aan de gang zouden moeten zijn. Hij vraagt zich af waarom er niet direct onderhandeld kan worden over bovenwettelijke maatregelen zonder de afloop van deze onderzoeken af te wachten en of er daadwerkelijk al gesprekken plaatsvinden of dat er een
2430 misverstand bestaat over de status van de onderhandelingen.

2435

De heer **Hanou** (PvdD) telt voor om een duidelijk doel te formuleren voor het terugbrengen van zeer schadelijke stoffen, zoals PAK's naar nul. Hij benadrukt dat het stellen van een dergelijk doel zal bijdragen aan de verbetering van de gezondheidssituatie. De heer Hanou vraagt de gedeputeerde daarom het instellen van dit specifieke doel in de aanpak van milieuproblematiek rond Tata Steel te overwegen.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

2440

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de zorgen over zeer zorgwekkende stoffen door te stellen dat de opgave gericht is op minimalisatie, waarbij nul het uiteindelijke streven is, maar dat er constant naar dit doel wordt gestuurd.

2445

In reactie op D66 benadrukt hij de complexiteit van openbare onderhandelingen en de noodzaak van discretionaire besluitvorming. Hij erkent dat het Rijk duidelijkheid nodig heeft over wat gezond genoeg is, waarbij de Expertgroep met gezondheidsprofessionals input zal leveren. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat hij zich niet in de positie voelt om te bepalen wat voldoende gezond is, erkennend dat het streven naar een schoner milieu een voortdurend proces is. Hij benadrukt het belang van het vaststellen van een bovengrens als richtlijn en bevestigt dat er gesprekken worden gevoerd. Tegelijkertijd is er behoefte aan advies, niet alleen voor hemzelf
2450 maar ook voor de ministeries van EZK en I&W, om te bepalen wat de inspanningen waard zijn en of het zinvol is om voort te zetten met bepaalde maatregelen. Dit proces is momenteel gaande.

2455

De heer **Van der Heijden** (D66) hoopt dat zijn oproep is opgevangen dat de gedeputeerde als enige de regio vertegenwoordigt en dat de regio op zijn inzet vertrouwt.

Gedeputeerde **Olthof** realiseert zich dit heel erg goed en is zich bewust dat de belangen heel groot zijn.

2460 Gedeputeerde Olthof erkent de waarde van diverse perspectieven, zoals die van de heer Van Tiggelen van de PVV, en benadrukt dat niet iedereen dezelfde mening hoeft te hebben. Hoewel hij zijn begrip van natuurkundige aspecten terzijde laat, is hij het eens dat niet alleen PAK's en lood aandacht verdienen, maar dat hinder zoals geur en geluid een significante impact heeft op het welzijn van mensen, zoals ook door de Onderzoeksraad voor Veiligheid benoemd.

2465 Wat communicatie betreft, gebruikt de provincie alle beschikbare kanalen, van een fysiek kantoor in Wijk aan Zee tot websites en inloopavonden, met Nederlands als voertaal.

2470 Gedeputeerde Olthof erkent de vraag naar duidelijke doelen en garanties, maar geeft aan dat absolute garanties binnen dit traject moeilijk zijn. Het doel voor 2030 is om de kookgasfabriek 2 en hoogoven 7 gesloten te hebben, wat een significante stap richting een gezondere leefomgeving zou betekenen. Hij streeft ernaar dit doel te kwantificeren in normen en standaarden, wat de ambitie en inzet van de provincie onderstreept.

2475 De **voorzitter** constateert dat de agendapunten voldoende zijn besproken.

8.c Discussienota PvdA – Een gezonde leefomgeving voor alle Noord-Hollanders

Behandelveorstel:

2480 *De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande discussienota van indiener de heer Wagelaar (PvdA) bespreken.*

De **voorzitter** geeft aan dat indiener de heer Wagelaar i.v.m. het late tijdstip een voorstel heeft en geeft hem het woord.

2485 De heer **Wagelaar** (PvdA) zegt dat zijn nota een urgent onderwerp betreft, dat zo snel mogelijk moet worden besproken, maar ook wat tijd en doordenking vraagt. Hij stelt voor om zijn discussienota door te schuiven naar het begin van de volgende commissievergadering.

2490 De **voorzitter** constateert dat de commissie instemt met dit voorstel.

9 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)

Rondvraag inzake NRD Heracleus Groen Staal, ingediend door D66.

2495 Deze rondvraag van D66 is toegevoegd aan dit agendapunt en door gedeputeerde beantwoord tijdens het debat onder agendapunt 8.b.1 en 8.b.2.

Rondvraag inzake sluiting zwembad 'het Baafje', ingediend door GroenLinks.

2500 Commissielid **Bulucu Wouters** (GL) heeft een rondvraag over de situatie rondom het enige zwembad in Heiloo, het Baafje, dat financiële problemen ondervindt en momenteel gesloten is.

Er dreigt een permanente sluiting van het zwembad, aangezien er volgens een recente petitie geen duidelijkheid is over de toekomst van het Baafje of over eventuele mogelijkheden om het zwembad te heropenen. Gezien het collegeakkoord, waarin staat dat knelpunten rondom sportaccommodaties aandacht verdienen, heeft mevrouw Balucu Wouters een aantal vragen over deze kwestie, die zijn toegevoegd aan dit agendapunt.

Gedeputeerde **Olthof** bedankt voor het indienen van de vragen over het zwembad het Baafje in Heiloo en geeft aan dat hij pas door deze vragen op de hoogte is gebracht van het dreigende sluitingsgevaar. Hij heeft geen contact gehad met het gemeentebestuur over deze kwestie en kan vanwege zijn onbekendheid met het zwembad niet beoordelen of het een regionale functie vervult.

Gedeputeerde Olthof meldt dat er een onderzoek loopt naar het voorzieningenniveau in gemeenten in Noord-Holland-Noord, inclusief Heiloo, en dat hij op basis daarvan het gesprek wil aangaan over het gewenste voorzieningenniveau. Dit onderzoek zal ook informatie verschaffen over zwembad het Baafje. De gedeputeerde zal geen specifieke maatregelen of stappen communiceren om de sluiting van het Baafje te voorkomen, maar wil wel de bredere discussie over voorzieningen voeren. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat hij niet de middelen heeft om financiële problemen van elke sport- of gemeenschapsvoorziening te compenseren. Hij is echter wel bereid te kijken hoe gemeenten van elkaar kunnen leren om voorzieningen, zoals zwembaden, exploitabel te maken. Hij weet dat er gesprekken gaande zijn tussen de gemeente, vrijwilligers en de initiatiefnemers van de petitie om tot oplossingen te komen. Gedeputeerde Olthof stelt voor om kennis te delen en te onderzoeken hoe men tot een akkoord kan komen, waarna mogelijk de rol en bijdrage van de provincie besproken kan worden.

Commissielid **Bulucu Wouters** (GL) is hiermee voldoende geïnformeerd.

10 Sluiting

De **voorzitter** dankt de commissieleden voor hun inbreng, met speciale dank aan de sprekers, de jongeren van Liberta Care en andere belangstellenden, en sluit de vergadering om 23.27 uur. De volgende vergadering van de commissie Leefomgeving is op 18 maart 2024.

Sluiting om 23.27 uur.